

Digitalizácia ako inovatívny nástroj pre rozvoj sociálnej ekonomiky

Národný projekt Inštitút sociálnej ekonomiky

Autori:

Ing. Radoslav Delina, PhD. a odborný tím CKJ NP ISE

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk

www.employment.gov.sk

www.implea.gov.sk

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	3
ZOZNAM GRAFOV, OBRÁZKOV A TABULIEK.....	5
ZHRNUTIE	6
ÚVOD.....	8
1. SMEROVANIE A PRIORITY SOCIÁLNEJ A DIGITÁLNEJ AGENDY V EÚ.....	8
2. SOCIÁLNA EKONOMIKA, SOCIÁLNE SLUŽBY A DIGITALIZÁCIA.....	11
3. PRÍNOSY DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE PRE SOCIÁLNU OBLASŤ A IDENTIFIKOVANÉ SYNERGIE PRE SLOVENSKO	13
4. VÝCHODISKÁ PRE ROZVOJ DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE SOCIÁLNEJ EKONOMIKY V SR	17
4.1. Analýza vybraných problémov sociálnej ekonomiky v SR.....	17
4.2. Analýza účasti slovenských RSP vo verejných zákazkách na platforme EKS	18
5. VÍZIA A CIELE ROZVOJA DIGITÁLNEJ PLATFORMY PRE SOCIÁLNU EKONOMIKU	21
5.1. Sociálne e-trhovisko	25
5.2. Dátový sklad pre sociálne trhovisko	32
5.3. Princíp otvorenosti, integrovateľnosti a interoperability digitálnej platformy.....	33
5.4. Metodika pre dátovo podporované hodnotenie sociálneho dopadu.....	34
5.5. Tvorba infraštruktúry budovania dôvery.....	35
5.6. Dátové služby pre pracovnú inklúziu.....	36
5.7. Dátové služby pre sociálne slabé rodiny	37
5.8. Digitalizácia interných procesov	37
5.9. Sociálne inovačné partnerstvo	38
5.10. Politika riadenia dát	39
6. VÝSLEDKY REALIZÁCIE PRVEJ FÁZY.....	39
ZÁVER A IMPLEMENTAČNÉ ODPORÚČANIA	51
ZOZNAM PRÍLOH	56

ZOZNAM SKRATIEK

API	application programming interface (rozhranie pre programovanie aplikácií)
COST	European Cooperation in Science and Technology (grantový program EÚ pre európskych výskumníkov a inovátorov)
CPV	spoločný slovník obstarávania
CRZ	centrálny register zmlúv
CSA	Coordination and support action (Koordinačná a podporná akcia)
DIČ	daňové identifikačné číslo
e-Gov	digitalizácia verejnej správy
eHealth	elektronické zdravotníctvo
EK	Európska komisia
EKS	elektronický kontraktačný systém
eLearning	výučba alebo vzdelávanie poskytované s využitím elektronických prostriedkov
EPVO	elektronická platforma verejného obstarávania
EÚ	Európska únia
FSH	firma so sociálnou hodnotou
GDPR	General Data Protection Regulation (všeobecné nariadenie na ochranu osobných údajov)
GPS	Global Positioning System (globálny lokalizačný systém)
GPT	Generative Pre-trained Transformer (Generatívny pred-trénovaný transformátor)
GSP	aplikácia na spravovanie nástrojov
HDP	hrubý domáci produkt
HTTPS	Hypertext Transfer Protocol Secure (zabezpečený hypertextový prenosový protokol)
IČ DPH	daňové identifikačné číslo pre daň z pridanej hodnoty
IKT	informačné a komunikačné technológie
ITMS	vládny informačný systém
ITU	International Telecommunication Union (Medzinárodná telekomunikačná únia)
META	popis, ktorý sa nachádza v hlavičke HTML kódu
MSP	malé a stredné podniky
MPSVaR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
NP ISE	Národný projekt Inštitút sociálnej ekonomiky
Open AI-GPT	Organizácia pre výskum umelej inteligencie, jazykový model
ORSR	obchodný register Slovenskej republiky

PHZ	predpokladaná hodnota zákazky
RestAPI	aplikačné programovacie rozhranie
RIS3	Stratégia Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu
RSP	registrovaný sociálny podnik
SE	sociálna ekonomika
SEO	search engine optimization (optimalizácia pre internetové vyhľadávače)
SP	sociálny podnik
SR	Slovenská republika
SW	riešenia
ŤZP	ťažké zdravotné postihnutie
ÚP	Úrad práce
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
URL	Uniform Resource Locator (jednotný vyhľadávač prostriedku)
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
UX	User Experience (užívateľská skúsenosť)
VO	verejné obstarávanie
VVO	výsledky verejného obstarávania

ZOZNAM GRAFOV, OBRÁZKOV A TABULIEK

GRAF 1 POROVNANIE UCHÁDZAČOV SO ZDRAVOTNÝM POSTIHOM A POČTOM POBERATEĽOV INVALIDNÝCH DÔCHODKOV.....	18
GRAF 2 OBJEMY VEREJNÝCH ZÁKAZIEK RSP NA PLATFORME EKS V POROVNANÍ S VÝVOJOM POČTU RSP	19
GRAF 3 PODIEL OBJEMOV VEREJNÝCH ZÁKAZIEK RSP NA PLATFORME EKS PODĽA HLAVNÉHO CPV KÓDU ZÁKAZKY	19
GRAF 4 TOP 10 RSP NA PLATFORME EKS PODĽA OBJEMOV A POČTY RSP DODÁVATEĽOV VO VEREJNÝCH ZÁKAZKÁCH	20
GRAF 5 POČTY VEREJNÝCH ZÁKAZIEK PODĽA POČTOV SÚŤAŽIACICH, V KTORÝCH VYHRALI (ÚSPEŠNÝ) ALEBO NEVYHRALI (NEÚSPEŠNÝ) RSP	21
GRAF 6 PREHĽAD PRÍSTUPOV NA STRÁNKU PODĽA DISTRIBUČNÝCH KANÁLOV (DÁTA Z 14.11.2023)	50
OBRÁZOK 1 ZÁKLADNÁ KONCEPCIA DIGITÁLNEJ SOCIÁLNE ZAMERANEJ SPOLOČNOSTI	22
OBRÁZOK 2 PRINCÍPY NÁRODNEJ DIGITÁLNEJ PLATFORMY PRE SOCIÁLNU EKONOMIKU.....	25
OBRÁZOK 3 SYSTÉM SOCIÁLNEHO TRHOVISKA	26
OBRÁZOK 4 DÁTOVÉ SLUŽBY PRE SOCIÁLNE TRHOVISKO.....	28
OBRÁZOK 5 KONCEPT FUNGOVANIA SOCIÁLNEHO TRHOVISKA.....	30
OBRÁZOK 6 ZÁKLADNÁ KONCEPCIA DÁTOVÉHO SKLADU PRE SOCIÁLNE TRHOVISKO	33
OBRÁZOK 7 ZÁKLADNÁ KONCEPCIA INTEROPERABILITY SOCIÁLNEHO TRHOVISKA.....	34
OBRÁZOK 8 ZÁKLADNÁ KONCEPCIA TVORBY METODIKY PRE HODNOTENIE SOCIÁLNEHO DOPADU	34
OBRÁZOK 9 ZÁKLADNÉ SLUŽBY PRE BUDOVANIE DÔVERY NA DIGITÁLNEJ PLATFORME	35
OBRÁZOK 10 KONCEPCIA DÁTOVÝCH SLUŽIEB PRE PRACOVNÚ INKLÚZIU	36
OBRÁZOK 11 KONCEPCIA DÁTOVÝCH SLUŽIEB PRE VYBRANÉ DÁTOVO PODPOROVANÉ SOCIÁLNE SLUŽBY.....	37
OBRÁZOK 12 DVE OBLASTI DÁTOVO PODPOROVANÝCH SLUŽIEB PRE INTERNÉ PROCESY	38
OBRÁZOK 13 ZÁKLADNÁ KONCEPCIA VYTVORENIA SOCIÁLNEHO INOVAČNÉHO PARTNERSTVA	39
OBRÁZOK 14 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – ÚVODNÁ STRÁNKA	44
OBRÁZOK 15 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – MOŽNOSŤ VYUŽITIA KRITÉRIÍ VO FILTROCH.....	45
OBRÁZOK 16 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – VYHĽADÁVANIE PODNIKOV NA MAPE SLOVENSKA.....	45
OBRÁZOK 17 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – KARTA RSP, DETAILNÝ POPIS PODNIKU	46
OBRÁZOK 18 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – ZÁKLADÉ ÚDAJE O RSP	46
OBRÁZOK 19 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – PREHĽAD PREVÁDZKARNÍ RSP.....	47
OBRÁZOK 20 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE PRE ZAMESTNÁVATEĽOV, OBSTARÁVATEĽOV A PODPOROVATEĽOV ZODPOVEDNÉHO PODNIKANIA	48
OBRÁZOK 21 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV – FORMULÁR NA REGISTRÁCIU.....	48
OBRÁZOK 22 KATALÓG SOCIÁLNYCH PODNIKOV - ANALYTIKA	49
OBRÁZOK 23 PREHĽAD AKTIVÍT, KTORÉ NÁVŠTEVNÍCI SLEDUJÚ NA STRÁNKE	50
TABUĽKA 1 PREHĽAD POČTOV RSP S KONTRAKTOM V EKS	20
TABUĽKA 2 ČASOVÝ HARMONOGRAM TVORBY A ADMINISTRÁCIE KATALÓGU SP POČAS TRVANIA NÁRODNEHO PROJEKTU.....	41

ZHRNUTIE

Podpora rizikových a znevýhodnených skupín je jedným z pilierov rozvoja spoločnosti, v rámci ktorého Európska komisia realizuje viacero opatrení a iniciatív pre podporu v tejto oblasti. Európsky pilier sociálnych práv, prijatý akčný plán pre sociálnu ekonomiku ako aj nová Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na obdobie 2021-2030 je so svojimi cieľmi hlavnými faktormi rozvoja silnej sociálnej Európy a jej členských štátov. Cieľom týchto sociálnych pravidiel má byť dosiahnutie spravodlivého, sociálne zmysluplného a dobre fungujúceho trhu práce ako aj kvalitnejší systém sociálneho zabezpečenia v Európe 21.storočia. Rozvoj silnej sociálnej Európy je však v súčasnosti závislý na využívaní potenciálu rozvoja digitálnych technológií, ktoré podľa Európskej komisie môžu priniesť výhody pre sociálnu oblasť zvýšením efektívnosti, dostupnosti alebo kvality služieb v sociálnej oblasti ako aj zlepšením inklúzie pracovného trhu a zvýšením kvality života dotknutých skupín občanov.

Tento dokument sa snaží analyzovať možnosti digitálnych technológií a identifikovať zaujímavé a progresívne smery pre rozvoj sociálnej ekonomiky a vybraných problémov rizikových a znevýhodnených skupín obyvateľov Slovenskej republiky s popisom opatrení a projektov, ktoré by mohli vhodnou formou realizácie a financovania zefektívniť napĺňanie cieľov viacerých sociálne orientovaných politík a opatrení.

Dokument je rozdelený na viacero kapitol, systematicky rozvíjajúc motiváciu, zistenia a vybrané návrhy pre zlepšenie pracovnej inklúzie a kvality života rizikových a znevýhodnených skupín obyvateľstva.

Kapitola 1 „Smerovanie a priority sociálnej a digitálnej agendy v EÚ“ poukazuje na smerovanie strategických politík Európskej únie v oblasti dosiahnutia silnej sociálnej Európy a prezentovanie priorít, konkrétnych problémov a navrhovaných opatrení z pohľadu Európskej únie. V tejto oblasti je vysvetlená aj synergia politík sociálnej a digitálnej oblasti, ktorá má viesť k efektívnejšiemu naplneniu cieľov.

Kapitola 2 „Sociálna ekonomika, sociálne služby a digitalizácia“ poukazuje na konkrétnejšie možnosti navrhované alebo súvisiace problémy zvyrazňované v kontexte aplikácie sociálnych kritérií na trhu, príp. potrebe riešenia problémov digitálnej inklúzie a čerpania výhod z digitálnej transformácie.

Kapitola 3 „Prínosy digitálnej transformácie pre sociálnu oblasť a identifikované synergie pre Slovensko“ prezentuje konkrétne oblasti synergie digitálnych technológií a sociálnej oblasti na základe identifikovaných problémov a možností, ktorých podpora rozvoja by z nášho pohľadu výrazne pomohla rozvoju sociálnej ekonomiky a prístupu k vybraným sociálnym službám.

Kapitola 4 „Východiská pre rozvoj digitálnej transformácie sociálnej ekonomiky v SR“ poukazuje na identifikované medzery vo využívaní potenciálu hlavne verejného obstarávania pre podporu rozvoja sociálnej ekonomiky prostredníctvom vybraných štatistických vyhodnotení situácie RSP, ktoré zvyrazňujú potrebu výraznejšej podpory rozvoja sociálneho podnikania prostredníctvom verejných zákaziek.

Kapitola 5 „Vízia a ciele rozvoja digitálnej platformy pre sociálnu ekonomiku“ je najdôležitejšou časťou tohto dokumentu prezentujúca navrhované konkrétne opatrenia v oblasti rozvoja digitalizačných projektov v rôznych oblastiach:

- Rozvoj sociálneho e-trhoviska so zameraním na zintenzívnenie využívania RSP ako dodávateľov do verejných zákaziek so sociálnym aspektom alebo využívania sociálnych kritérií vo verejnom aj komerčnom obstarávaní s podporou dátových služieb.
- Princípy otvorenosti, integrovateľnosti a interoperability digitálnej platformy, ktorá by mala slúžiť ako brána pre integráciu a implementáciu dátových služieb a funkcionalít aj do SW systémov tretích strán.
- Rozvoj metodiky pre dátovo podporované hodnotenie sociálneho dopadu, ktoré je nevyhnutné pre efektívne nasadenie dátových služieb, podpory rozhodovania a automatizácie niektorých rozhodovacích procesov.

- Tvorba infraštruktúry budovania dôvery prostredníctvom vývoja a nasadenia digitálnych služieb za účelom zvýšenia dôvery a efektívnosti vyžívania digitálnej platformy.
- Rozvoj dátových služieb pre pracovnú inklúziu v oblasti mapovania ponuky a dopytu pracovných miest a podpory firiem v rozvoji vhodného pracovného prostredia aj s využívaním digitálnych technológií.
- Rozvoj dátových služieb pre sociálne slabé rodiny, ktoré by mohli pomôcť v preventívnej oblasti, príp. v oblasti prístupu ku kvalitnejším sociálnym službám.
- Digitalizácia interných procesov, ktoré by nielen zvýšili efektívnosť procesov ale pomohli aj kvalitnejšej a efektívnejšej tvorbe politik a jej monitorovaniu s dátovou podporou rozhodovania.
- Vytvorenie sociálneho inovačného partnerstva pre kontinuálny rozvoj sociálnych inovácií, identifikovanie a mapovanie problémov a efektívnejšej spolupráce s relevantnými aktérmi v oblasti sociálnej ekonomiky a sociálnych službách.

Záverom tejto štúdie podávame naše pohľady na možné implementačné riešenia, ktoré je možné riešiť ako strategické národné projekty alebo ako menšie projekty smerované na špecifické služby a riešenie problémov. Týmito návrhmi chceme prispieť k efektívnejšiemu rozvoju sociálnej ekonomiky a riešeniu vybraných sociálnych problémov využívaním potenciálu digitálnej transformácie a napomôcť k návrhu a realizácii konkrétnych politických reforiem, investičných projektov a opatrení, ktoré vhodným modelom financovania môžu priniesť nielen zvyšovanie kvality života rizikových a znevýhodnených skupín občanov ale aj ukážku inovatívnych riešení, ktoré by mohli byť inšpiratívnymi pre ostatné členské krajiny EÚ

ÚVOD

Obdobie COVID19 prinieslo spoločnosti okrem krízy aj nové príležitosti a potreby v oblasti rozvoja digitálnej transformácie ekonomiky a spoločnosti, ktoré sa okrem iného sústreďujú na oblasť digitalizácie verejných služieb. Európska komisia, v rámci iniciatívy pre digitálnu transformáciu a priorít sociálnej a digitálnej agendy Európy, aktívne vyzýva vlády a verejné orgány členských štátov, aby prešli na inovatívne modely obstarávania.

Sociálne zodpovedné alebo zelené verejné obstarávanie sú kľúčovými nástrojmi rozvoja sociálnej ekonomiky a jej udržateľnosti. I napriek platnej legislatíve a povinnosti verejných obstarávateľov sociálne obstarávať, je sociálne zodpovedné verejné obstarávanie na Slovensku stále nedostatočné. Predstavuje však veľký potenciál v objeme zákaziek, udržateľnosti a životaschopnosti sociálnych podnikov a tvorbe a udržateľnosti pracovných miest. Na druhej strane zabezpečí výrazný dopyt po sociálne či zelenej produkcii prostredníctvom zmluvných kritérií na podporu tvorby pracovných podmienok a získavanie pracovných zručností znevýhodnených a zraniteľných osôb.

Podrobná analýza získaných informácií a faktov v oblasti sociálneho, spoločensky zodpovedného a zeleného obstarávania nám umožnila vypracovať praktické odporúčania na podporu digitálnej transformácie sociálnej ekonomiky a sociálnych služieb. V rámci nich je nevyhnutné zabezpečiť zviditeľnenie registrovaných sociálnych podnikov zriadením e-trhoviska pre efektívnu realizáciu verejného a komerčného obstarávania. Digitálna platforma by dokázala podporiť a prehĺbiť inkluzívny pracovný trh a prostredie, a zrealizovať efektívne meranie sociálneho a spoločenského dopadu. Zvyšovanie povedomia je kľúčové aj v kontexte získania dôvery v digitálny sociálny systém, aby sa zabezpečil aj lepší prístup k digitálnym zdravotným a sociálnym službám pre znevýhodnené a zraniteľné osoby.

Digitálna transformácia závisí od dostupnosti a stavu súčasnej digitálnej infraštruktúry a služieb. Vytváranie sociálno-inovačných partnerstiev je preto dôležité, aby sa okrem budovania nových digitálnych služieb analyzovali dostupné platformy a čo najefektívnejším spôsobom prepájali za účelom nekomplikovaného využívania všetkých zainteresovaných strán a získavania exaktných vstupných a výstupných dát potrebných na vyhodnotenie a ďalšie napredovanie.

1. SMEROVANIE A PRIORITY SOCIÁLNEJ A DIGITÁLNEJ AGENDY V EÚ

Európska únia v minulom programovacom období 2014-2020 stanovila priority, ktorých súčasťou bol aj cieľ viesť Európu k zlepšeniu kvality života znevýhodnených a zraniteľných skupín obyvateľstva. Kohézne politiky EÚ si dali za cieľ podporovať sociálnu inklúziu ohrozených skupín občanov, napr. so zdravotným postihnutím, mladších aj starších zamestnancov, osôb s nedostatočnými zručnosťami, migrantov príp. etnické menšiny, ľudí žijúcich v znevýhodnených oblastiach a ženy na trhu práce. Aktuálne priority Európskej komisie pre roky 2019-2024 pokračujú v prioritizácii sociálnej inklúzie a sociálnej ekonomiky¹.

Európsky pilier sociálnych práv je so svojimi 20 zásadami hlavným faktorom rozvoja silnej sociálnej Európy a jej členských štátov. Súbor sociálnych pravidiel ktoré neustále zavádza má smerovať k spravodlivým, sociálne zmyslajúcim a dobre fungujúcim trhom práce ako aj k kvalitnejším systémom

¹ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/en/>

sociálneho zabezpečenia v Európe 21.storočia. V akčnom pláne pre rozvoj sociálnej ekonomiky, EÚ stanovila niekoľko opatrení a tri cieľové hodnoty, ktoré sa Komisia zaviazala dosiahnuť do roku 2030. Vyzvala členské štáty, sociálnych partnerov a ďalších aktérov, ako aj občiansku spoločnosť, aby spoločne podporili úsilie o urýchlenie vykonávania piliera v rámci svojich príslušných oblastí pôsobnosti a aby zaviedli jeho zásady do praxe a podporili rozvoj silnej sociálnej Európy.

Tieto cieľové hodnoty sa zameriavajú na oblasť zamestnanosti, ktorá by mala dosiahnuť do roku 2030 hodnotu aspoň 78% obyvateľstva vo veku 20 až 64 rokov; odbornej prípravy, ktorej by sa malo zúčastňovať aspoň 60% všetkých dospelých a oblasť sociálneho vylúčenia, v rámci ktorej počet ľudí ohrozených chudobou by sa mal do roku 2030 znížiť aspoň o 15 miliónov. Tieto tri ciele sú úzko prepojené a podporujú princípy sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania v rôznych oblastiach. V oblasti zamestnanosti sa špecificky zameriavajú na inkluzívne zamestnávanie a rozvoj zručností ohrozených skupín, napríklad z hľadiska veku, pohlavia, etnika alebo postihnutia

Jednou zo dominantných oblastí pre rozvoj sociálnej Európy je oblasť sociálnej ekonomiky, ktorú Európska komisia považuje za pilier v rozvoji spoločnosti. Sociálna ekonomika nie je len významným zdrojom ekonomického rastu a tvorby pracovných miest všeobecne, ale koná vo všeobecnom záujme a zlepšuje rozvoj, poskytovanie a dostupnosť sociálnych služieb pre znevýhodnené a najzraniteľnejšie skupiny, poskytuje inovačné sociálne služby a tovar, uľahčuje sociálne začlenenie a podporuje udržateľnejšie a lokálne ekonomiky.

Sociálna ekonomika sa v predchádzajúcom období zároveň významne opierala o tzv. Social Business Initiative, ktorú Európska komisia prijala v 2011 a na základe, ktorej bol vypracovaný Akčný plán pre sociálne hospodárstvo prijatý v 2021, ktorý má výraznejšie pomôcť rozvoju sociálnej ekonomiky a inkluzívnemu podnikaniu². Podľa akčného plánu sociálnej ekonomiky, platené zamestnanie v sociálnom hospodárstve sa v členských štátoch pohybuje od menej ako 1% do 10% celkovej pracovnej sily, čo poukazuje na veľký nevyužitý hospodársky potenciál. Zároveň, sociálna ekonomika prispieva k diverzite firiem, podporuje širší a spoločensky zodpovedný výber produktov a služieb pre zákazníka ako aj ich kvalitu. Sociálna ekonomika významne prispieva k tvorbe HDP hlavne vo vyspelých krajinách, pomáha redukovať nerovnosti na báze pohlavia, veku či postihu, umožňuje integrovať vyčlenené skupiny do spoločnosti a poskytovať efektívnejšie sociálne služby ohrozeným skupinám oveľa v širšom meradle. Keď však hodnotíme efektívnosť sociálnej ekonomiky ako faktora zvyšovania zamestnanosti, štatistiky poukazujú na vysoké disparity zamestnanosti v sociálnej ekonomike (0,6% - 9,9%) medzi členskými krajinami EÚ³ a zároveň na nevyužitý potenciál vytvárania týchto pracovných miest. Preto v zmysle tohto akčného plánu vyzýva EK členské štáty na výraznú podporu sociálnej ekonomiky a na výraznejšie implementovanie inovácií ako aj zohľadnenie synergie, ktorú sociálne hospodárstvo zohráva pri rozvoji inkluzívnej zelenej a digitálnej transformácii.

Digitálna transformácia je o integrácii digitálnych technológií a inovácií do ekonomiky a všetkých oblastí spoločenského života. V európskom priestore sa opiera o strategické a koncepcné dokumenty prijaté na úrovni Európskej komisie. Medzi hlavné patrí Digitálna agenda pre Európu, ale aj Digitálny kompas, rôzne nariadenia a smernice o ochrane údajov, kybernetickej bezpečnosti, otvorených dátach, akty o digitálnych službách a digitálnych trhoch, program financovania digitálnych technológií EÚ a ďalšie.

Európska digitálna agenda 2020 -2030 je už druhou desaťročnou digitálnou agendou pre Európu. Zatiaľ čo v prvej digitálnej agende 2010 -2020 sa dôraz kládol na lepší prístup spotrebiteľov a podnikov k digitálnemu tovaru a službám v celej Európe, druhá digitálna agenda 2020 -2030 s názvom

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0288_SK.html

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0288_EN.html

„Formovanie digitálnej budúcnosti Európy“ viac zvyrazňuje potrebu rozvoja technológií fungujúcich pre ľudí, spravodlivé a konkurencieschopné hospodárstvo a otvorenú, demokratickú a udržateľnú spoločnosť. Práve zameranie sa na človeka je jedným z hlavných faktorov a sociálnych synergií, ktoré by mali ovplyvňovať budúci rozvoj digitálnych technológií a spoločnosti.

V tomto kontexte je potrebné vyzdvihnúť dvojrozmerný účinok digitálnej revolúcie v kontexte rozvoja sociálnej Európy a potrebu využívania a podpory inovácií pre zabezpečenie sociálnej spravodlivosti a redukciu disparít. Preto sa akčný plán Európskeho piliera sociálnych práv opiera o výsledky Digitálnej agendy pre Európu, ktorá považuje digitálne technológie za kľúčové pre dosahovanie cieľov EÚ a snaží sa o rozvoj spravodlivého, otvoreného a bezpečného digitálneho prostredia pre maximalizáciu rastového potenciálu digitálneho hospodárstva.⁴ Celkovo je dôležité, aby sociálna ekonomika a digitálna transformácia spolupracovali s cieľom dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj a zlepšiť kvalitu života pre všetkých obyvateľov, pričom sa zohľadňujú sociálne, environmentálne a ekonomické hľadiská.

Tlak na rast inovácií a konkurencieschopnosti v minulom období, ale aj výrazný prelom v rozvoji umelej inteligencie častokrát zvyrazňoval potrebu redukcie nákladov a zvyšovania produktivity, čo ale viedlo a stále viac vedie k obavám o postavenie človeka v spoločnosti a pracovnom prostredí. Preto samotná digitálna agenda priamo uvádza kľúčové oblasti a ciele potrebné pre rozvoj digitálneho prostredia, v ktorom sa snaží vplývať na rozvoj digitálnych zručností pre rozvoj zamestnanosti, zodpovedných digitálnych podnikov a rozvoj digitálnych služieb pre ich lepšiu dostupnosť.

Digitálne ambície EÚ prezentované v Digitálnej agende pre Európu 2020-2030 sa vyvíjajú okolo základných bodov, ktoré je možné synergicky aplikovať v kontexte rozvoja sociálnej Európy a majú vplyv aj na rozvoj sociálnej ekonomiky.

- V oblasti rozvoja zručností, by do roku 2030 aspoň 80% všetkých dospelých malo mať základné digitálne zručnosti⁵ a v EÚ by malo byť zamestnaných 20 miliónov špecialistov v oblasti IKT, pričom takéto pracovné miesta by malo obsadzovať viac žien.
- V oblasti rozvoja digitálnych služieb sú potrebné bezpečné, výkonné a udržateľné digitálne infraštruktúry⁶, ktoré umožnia jednoduchý a rýchly prístup občanov k digitálnym službám. Zároveň je potrebné zabezpečiť ochranu osôb, ktoré využívajú digitálne služby, ich digitálne práva a zásady.
- Digitálna transformácia podnikov, ktorá by mala byť zameraná na zvyšovanie efektívnosti a zároveň redukciu rizík, ktoré so sebou potenciálne môžu digitálne technológie priniesť. Do roku 2030 by tri zo štyroch spoločností mali využívať služby cloud computingu⁷, rozsiahle dáta a umelú inteligenciu a viac ako 90% MSP by malo dosiahnuť aspoň základnú úroveň digitálnej intenzity.

⁴ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/64/digitalna-agenda-pre-europu>

⁵ Ide o schopnosť komunikovať prostredníctvom počítača, e-mailu alebo sociálnych médií, pracovať s digitálnymi dokumentami, využívať internet pre osobné alebo pracovné potreby, vyhľadávať informácie a schopnosť chrániť osobné údaje online ale aj online nakupovať, uchádzať sa o zamestnanie, využívať internetové bankovníctvo, príp. využívať iné digitálne verejné služby.

⁶ Digitálna infraštruktúra je súbor informačných a komunikačných technológií, ktoré tvoria základ pre poskytovanie digitálnych (elektronických) služieb. Túto infraštruktúru tvoria fyzické prvky, ako sú hardvér počítačov a sieťové zariadenia, ale aj rôzne softvérové a sieťové komponenty.

⁷ Služby, ktorými je možné vzdialene využívať počítačový výkon, dátové alebo digitálne služby a úložisko na vzdialených serveroch spravovaných inými spoločnosťami.

- Veľmi dôležitou v kontexte rozvoja sociálnej Európy je digitalizácia verejných služieb, pričom tie kľúčové by mali byť do roku 2030 dostupné online všetky.

Táto digitálna stratégia zároveň zavádza koncept Európskeho digitálneho kompasu⁸, ako nástroja pre monitorovanie a zvýšenie transparentnosti dosahovania cieľov ako aj podpory pre tvorbu lepších politík.

I napriek tomu, že digitálna agenda sa v týchto oblastiach snaží o podporu rozvoja človeka v digitálnom pracovnom prostredí a o zlepšenie prístupu k verejným službám, širšie aspekty redukcie rizík a postavenia človeka v spoločnosti však necháva na akčný plán Európskych sociálnych práv a na synergiu s digitálnou agendou. Preto Európska komisia vyzýva na využívanie digitálnych technológií a plné využitie ich potenciálu pre rozvoj silnej sociálnej Európy s prioritným dôrazom na rozvoj digitálnych riešení zabezpečujúcich spravodlivejšiu spoločnosť a zníženie rizík, vedúcich k zvyšovaniu sociálnej a príjmovej nerovnosti rizikových skupín obyvateľstva a dosiahnutiu cieľov uvedených v Európskom pilieri sociálnych práv.

2. SOCIÁLNA EKONOMIKA, SOCIÁLNE SLUŽBY A DIGITALIZÁCIA

Na základe vyššie spomenutého akčného plánu pre sociálne hospodárstvo je obzvlášť potrebné vychádzať zo zásady „najskôr myslieť na malých“, kde potreba zachovania a vytvárania pracovných miest, odbornej prípravy, vzdelávania a rozvoja novej kvalifikácie je obzvlášť výrazná u znevýhodnených a zraniteľných skupín. To je nutné realizovať v kontexte odporúčaní na vytváranie nových, inovatívnejších súborov politík trhu ako aj výraznejšej podpory spolupráce s podnikmi a podnikateľmi v širšom meradle.

Sociálne zodpovedné verejné obstarávanie⁹ je podľa tohto akčného plánu kľúčovým nástrojom rozvoja sociálnej ekonomiky a jej udržateľnosti. Prostredníctvom verejných zdrojov dokáže efektívne vytvoriť dopyt po sociálne zodpovednej produkcii ako aj aplikovať do trhových a zmluvných vyjednávaní sociálne zamerané necenové kritériá, ktoré podporujú pracovné podmienky a zručnosti znevýhodnených a zraniteľných skupín. Verejné obstarávanie, ktoré je už dlhšiu dobu doménou pre digitálnu transformáciu takto dostáva nové rozmery pri plnení cieľov rozvoja sociálnej Európy. Podpora využívania sociálnych a zelených necenových kritérií pri obstarávaní je v súčasnosti viditeľná aj v iniciatívach Komisie na zvýšenie povedomia o pridanej hodnote zeleného a sociálne zodpovedného verejného obstarávania a v príručke „Buying social“¹⁰. Podpora sociálnej ekonomiky prostredníctvom verejného obstarávania však nie je dostatočná. Komisia vyzýva členské štáty, aby výraznejšie podporili uplatňovanie a monitorovanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania.

Komerčné obstarávanie má taktiež potenciál uplatňovať princípy sociálne zodpovedného verejného obstarávania a priblížiť sa k cieľom sociálnej ekonomiky. Integrovanie sociálnych priorit a kritérií do ich politík spoločenskej zodpovednosti v rámci podpory zodpovedných dodávateľov, vyjednávania sociálnych zmluvných kritérií a pod. môže pomôcť transformácii na sociálnu ekonomiku viac systémovým prístupom. Ich pokroky v digitálnej transformácii dodávateľských reťazcov a vyjednávania zelených zmluvných podmienok na báze SW riešení môžu byť príkladom ako využiť potenciál

⁸ <https://eufordigital.eu/library/2030-digital-compass-the-european-way-for-the-digital-decade/>

⁹ Sociálne zodpovedné verejné obstarávanie podporuje dosahovanie pozitívnych sociálnych výsledkov vo verejných zákazkách, ako napr. podpora pracovných príležitostí, dôstojnej práce, sociálneho začlenenia znevýhodnených osôb, prístupnosti pre všetkých, a tým dosiahnuť širší súlad so sociálnymi normami.

¹⁰ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767>

digitálnych technológií a zároveň vstupnou bránou do rozšírenia týchto kritérií o sociálne aspekty zamerané na znevýhodnené a zraniteľné skupiny. Tieto opatrenia nielen podporujú dodávateľov s vyššou sociálnou hodnotou ale aj nepriamo motivujú k zamestnávaniu znevýhodnených a zraniteľných skupín. Oblasť sociálnych kritérií súvisí aj s podporou rozvoja pracovných miest a pracovnej inklúzie prostredníctvom zabezpečenia pracovných podmienok týchto znevýhodnených a zraniteľných skupín zamestnancov. V období digitalizácie pracovných postupov, nových nárokov na digitálne pracovné zručnosti, príp. zmeny tradičnej pracovnej pozície na dodávateľské formy práce (napr. outsourcing konzultantov, programátorov a i.) sa znevýhodnené a zraniteľné skupiny zamestnancov dostávajú často do diskriminačných situácií. Tieto kritéria by mali byť v blízkej budúcnosti nevyhnutnou súčasťou zmluvných podmienok v oblasti podpory rozvoja vhodných pracovných podmienok pre znevýhodnených s obrovským potenciálom samotných digitálnych technológií pre zlepšenie situácie v tejto oblasti, napr. práca s dátami na diaľku, podpora umelej inteligencie pri podpore telepráce hlavne zdravotne znevýhodnených, ale aj napr. podpora aplikovania senzorických a digitálnych technológií pre redukciu motorických a kognitívnych bariér ohrozených skupín pre zlepšenie pracovnej inklúzie.

Je potrebné zlepšiť viditeľnosť úspešných praktík a dopadov aj v kontexte rozvíjajúcej sa iniciatívy digitálneho európskeho kompasu. Príkladom zdieľania dobrých praktík v oblasti vyššieho spoločenského dopadu technológií a vedy a prenesenia ich výsledkov do sociálnych podnikov a iniciatív sociálnej ekonomiky je „Tech4good“¹¹. V kontexte rozvoja digitálnej transformácie ekonomiky a spoločnosti bolo v rámci reštrikcií obdobia COVID19 zaznamenané aj zrýchlenie digitalizácie podstatných verejných služieb¹². Množstvo krajín a verejných a vládnych inštitúcií ale začalo zavádzať nielen štandardné digitálne služby napr. v oblasti eHealth, tele-konzultácií, eGov, eLearningu príp. okamžitej odozvy na opatrenia pre redukciu COVID19, ale taktiež v oblasti sociálnej ochrany a sociálnych služieb. Luxemburská vláda zaviedla napr. online platformu „Letzshop“ pre predaj a poskytovanie viac ako 40 základných potrieb pre zraniteľné osoby, vrátane osôb starších ako 65 rokov a osôb trpiacich chronickými ochoreniami alebo oslabeným imunitným systémom. Vietnam a Filipíny zlepšili riadenie databáz, čím zvýšilo transparentnosť zoznamov príjemcov sociálnych ochranných programov, Togo poskytovalo digitálny program sociálnej bezpečnosti a finančnú podporu zraniteľným osobám, pričom práve digitálne financie v tejto oblasti zaznamenali obrovský posun aj v ostatných krajinách. Napriek tomu rapídny rozmach digitálnej transformácie vyvolanej aj krízou COVID-19 zaznamenalo aj negatívne dopady hlavne v sociálnej inklúzii, kde podľa správy Eurofound zapríčinil rastúcu regionálnu digitálnu nerovnosť¹³, zhoršovanie nerovnosti a vylúčenie tých, ktorí nie sú digitálne zdatní alebo pripojení. Je preto samozrejmé, že prepojitelnosť občanov a poskytovateľov digitálnych služieb ako aj digitálna inklúzia by mala byť jednou z priorit pre jednoduchý prístup k digitálnym službám pre zraniteľné skupiny. Podľa správy vydanéj ITU¹⁴ sú nadmerne zastúpené populácii bez prístupu k internetu práve znevýhodnené a marginalizované skupiny. Faktory ako poloha, príjem, vek, pohlavie, etnicita, vzdelanie a postihnutie sú významnými faktormi prístupu k informačno-komunikačným technológiám a internetu. Potrebu digitálnej inklúzie pre znevýhodnené a zraniteľné osoby, zdôraznil aj generálny tajomník Organizácie Spojených národov António Guterres a predstavil

¹¹ Calderini M., Chiodo V., Gerli F., Pasi G., *Social-Tech Entrepreneurs: Building Blocks of a New Social Economy*, Stanford Social Innovation Review, 2021.

¹² https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19043en.pdf

¹³ *Digitálna nerovnosť zahŕňa nerovnosti v znalostiach a schopnostiach využívať digitálne technológie. Okrem absencie prístupu k internetu môže však ísť aj o nízky výkon počítačov, slabé bezdrôtové pripojenia, obmedzenie prístupu k niektorým informáciám, online službám alebo aj o nízku digitálnu gramotnosť*

¹⁴ https://www.itu.int/dms_pub/itu-d/opb/ind/d-ind-global.01-2022-pdf-e.pdf

komplexnú a holistickú víziu na dosiahnutie tohto cieľa vo svojom Pláne pre digitálnu spoluprácu, vydanom v júni 2020 (UN, 2020b).

Je potrebné zdôrazniť, že čerpanie výhod z digitálnej transformácie je kriticky závislé od dostupnosti digitálnej infraštruktúry a služieb a ich absencia zapríčiňuje zväčšovanie rôznych druhov nerovností a spomalenie politík, plánov a opatrení pre zvyšovanie kvality života rizikových skupín obyvateľstva všetkých typov krajín bez ohľadu na ich ekonomickú výkonnosť. Vlády by preto mali v spolupráci s relevantnými aktérmi budovať okrem nových digitálnych služieb aj možnosti prístupov k týmto službám a spoločne rozvíjať pochopenie príčin digitálnych nerovností, ktoré znižujú efekty digitálnej sociálnej ekonomiky¹⁵.

3. PRÍNOSY DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE PRE SOCIÁLNU OBLASŤ A IDENTIFIKOVANÉ SYNERGIE PRE SLOVENSKO

Vo všeobecnosti digitálna transformácia otvára príležitosti pre sociálnu ekonomiku ako byť efektívnejšia, viditeľnejšia, zodpovednejšia a ako priniesť obyvateľom vyššiu pridanú hodnotu a pozitívny dopad. Už realizovaný výskum, vývoj ako aj množstvo inovačných iniciatív a projektov ako aj európskych či národných stratégií poukazuje na ohromné možnosti dátového hospodárstva, jednotného digitálneho trhu, inteligentnej špecializácie, priemyslu 4.0 s posunom na 5.0¹⁶ príp. súčasných pokrokov umelej inteligencie. Pokrok v riadení, uchovávaní a spracovaní dát dosiahnutý v iných sektoroch ekonomiky môže byť veľkou inšpiráciou pre sociálnu ekonomiku a katalyzátorom prínosov a dopadov, ktoré sociálna ekonomika a súvisiace politiky majú priniesť svojim občanom. Napr. využitie umelej inteligencie ako OpenAI – GpT môže byť aplikované ako technológie asistencie pre rôzne skupiny na podporu rozhodovania, prehľadu legislatívy a nároku na sociálnu službu príp. vzdelávania a pochopenia niektorých zložitejších oblastí sociálnych a verejných služieb. Robotické technológie umožňujúce pohyb môžu pomôcť ťažko zdravotne postihnutým dosahovať zlepšenia v pracovných postupoch, ktoré boli doteraz pre nich nerealizovateľné, príp. umožniť lepšiu socializáciu v prostrediach ťažšie prístupných. Podobne bio-fyzikálne senzory umožňujúce monitorovať zdravie, pohyby príp. komunikačné problémy môžu slúžiť na monitoring progresu zdravotného postihnutia, príp. automatické informovanie zdravotnej služby o vzniknutom probléme, napr. pád seniora. Dátové technológie ako cloudové a sieťové riešenia, riešenia pre zdieľanie informácií môžu napomôcť účastníkom ekosystému sociálnej ekonomiky a celej spoločnosti byť lepšie informovaný napr. o poskytovateľoch sociálnych a dobrovoľníckych služieb, lepšie pochopiť a zanalyzovať situáciu tvorcami politík, ale aj zlepšiť komunikáciu s klientami sociálnych služieb, identifikáciou ich potrieb automatizovaným zberom dát, prostredníctvom robotizácie zjednodušenie príp. automatizovať existujúce procesy a údaje prebiehajúce v sociálnej ekonomike a i. Vzhľadom na množstvo príkladov možného pozitívneho efektu digitálnych technológií je preto dôležité, aby sa vlády a neziskový sektor začali výraznejšie snažiť o integráciu týchto technológií a princípov dátového hospodárstva do stratégií sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania, čo by mohlo viesť k výraznému zlepšeniu kvality života ohrozených skupín.

¹⁵ <https://digitalfuturesociety.com/report/informe-anual-2019/>

¹⁶ Priemysel 4.0 (príp. inteligentná výroba) označuje proces smerujúci k digitalizácii výrobných zariadení a procesov a ich vzájomnej komunikácii pre zvýšenie a efektívnosti produkcie a zefektívneniu rozhodovacích procesov. Priemysel 5.0 už zväčšuje v tomto procese potrebu zohľadnenia udržateľnosti, človeka a odolnosti Európskeho priemyslu.

Benefity digitálnych technológií je možné využívať v každej oblasti sociálnej ekonomiky. Uvádzame niektoré zaujímavé **oblasti synergií sociálnej a digitálnej ekonomiky**, ktoré by mali prispieť k zníženiu chudoby, vyčlenenia a k lepšej kvalite života ohrozených skupín obyvateľov. Ide o:

- **Zviditeľnenie sociálnych podnikov na trhu**, čo vychádza už z iniciatívy Social Business Initiative a má napomôcť zviditeľneniu sociálnych podnikov na trhu z rôznych strán.
 - *Očakávané dopady: Zviditeľnenie je dôležité nielen pre podporu ich dopytu, ale pre podporu a rozšírenie samotnej myšlienky ako aj možností rizikových skupín nájsť si zamestnanie tam, kde im ho tradičný trh neposkytuje.*
- **Iniciatíva digitalizácie sociálne zodpovedného verejného a komerčného obstarávania**, ktorá má zámer prepojiť digitálne technológie a dátové prostredia a štandardy pre potreby aplikácie, validácie a rozvoja sociálnych kritérií¹⁷ pri výbere obchodného partnera na báze dát (napr. automatizované overenie zamestnávania ŤZP zo Sociálnej poisťovne, jeho úrovne zdravotného postihu a pod.), pochopenia a prieskumu sociálneho trhu alebo dodávateľských reťazcov, vrátane identifikácie vhodných dodávateľov s vyššou sociálnou hodnotou. Pre zadefinovanie a výber sociálnych kritérií je potrebné vypracovať metodiky pre pochopenie, diagnostiku a vyhodnocovanie sociálnych kritérií a ich dopadu ako aj validácie plnenia kritérií. Príkladom metodík môže byť napr. snaha Spojeného kráľovstva o kalkulačku sociálnej hodnoty¹⁸. Dátové služby a štandardizácia algoritmizácie nastavenia verejných a komerčných zákaziek a ich sociálnych kritérií prostredníctvom automatizácie môžu implementácii a dôvere v takéto nastavenie výrazne pomôcť.
 - *Očakávané dopady: Integrácia ponuky sociálnych podnikov do dodávateľských reťazcov verejného sektora umožní podporiť udržateľnosť týchto podnikov zvýšeným dopytom po ich produktoch a službách z verejných zdrojov, čím zvýši význam verejných výdavkov na rozvoji sociálnej ekonomiky, pomôže udržať a rozvíjať pracovné miesta pre zraniteľné a znevýhodnené skupiny ako aj zvýši dôveru občanov vo verejné výdavky. V komerčnom sektore podporí rozvoj spoločensky zodpovedných iniciatív nielen zeleným ale aj sociálnym smerom, podporí efektívnejšie napĺňanie povinností väčších firiem odoberať produkty a služby od podnikateľov s ťažkým zdravotným postihnutím, ako aj umožní podieľať sa svojim zamestnancom na podpore odbytu produktov a služieb s vysokou spoločenskou pridanou hodnotou (napr. krátke dodávateľské reťazce v agro-sektore).*
- **Iniciatíva inkluzívneho pracovného trhu a prostredia**, ktorá podporí zamestnávanie rizikových a znevýhodnených postihnutých občanov. Tým zvýši nielen ich kvalitu života zvýšením príjmu, ale aj sociálnu inklúziu a prevenciu pred stratou pracovných a sociálnych zručností. Zároveň zavedením vhodných digitálnych technológií môže zlepšiť pracovné podmienky príp. pracovný proces pre napr. ŤZP.
 - *Očakávané dopady: Zlepšenie prístupu zraniteľných a znevýhodnených skupín k vhodným pracovným miestam, zefektívnenie a skrátenie času tréningov a zaškolení, zvýšenie podielu pracovných procesov zvládnuteľných pre osoby so zdravotným postihom a celkovo zlepšenie pracovných zručností a návykov týchto skupín.*

¹⁷ Príkladom môžu byť požiadavky na zamestnanie ŤZP pracovníka v prípade pridelenia zákazky, zaškolenie znevýhodnených pracovníkov, úprava pracoviska a podmienok, udržateľnosť miest a pod. Pre viac informácií: <https://www.sovz.cz/> alebo socialvalueuk.org

¹⁸ <https://www.plymouth.gov.uk/sites/default/files/SVP%20-%20PCC%20Procurement%20Calculator.v2.xlsx>

- **Meranie spoločenského dopadu.** Spoločenský dopad je častokrát veľmi nejasným a ťažko zrozumiteľným kritériom, čo môže nasadzovanie súvisiacich kritérií komplikovať, príp. znížiť ich efektívnosť. Vytvorenie jasnej metodiky a navrhnutie rôznych prístupov k identifikácii a meraniu spoločenského dopadu je nevyhnutným pre implementáciu sociálnych kritérií hlavne do verejného obstarávania, ale aj kvôli monitoringu dopadov politík. V tomto smere, môžu digitálne technológie cez zdieľané dátové služby pomôcť zdieľať overené praktiky a metodiky, overovať napĺňanie niektorých kritérií ako napr. zamestnávanie osôb s rôznou mierou postihu a pod. I napriek tomu, že táto oblasť je veľmi citlivá, je možné k tvorbe metodiky pristupovať s ohľaduplnosťou a hybridným spôsobom, napr. niektoré typy kritérií budú tvrdo (objektívne kvantifikovateľné, napr. zvýšenie sumy príspevkov) a niektoré mätko (subjektívne meranie, napr. hodnotenie spokojnosti) merateľné.
 - *Očakávaný dopad: zodpovedné a motivačné nasadzovanie sociálnych kritérií.*
- **Zdieľanie vzorových praktík,** by malo byť hlavnou prioritou rozvoja sociálnej ekonomiky. V tejto oblasti sa digitálne technológie už mnohokrát osvedčili a to nielen mätkým spôsobom, kde je možné vyhľadať si web portály s popisom dobrých praktík ale aj tvrdým spôsobom, kedy samotné technológie umožnia priamo v obstarávaní nastaviť najvhodnejšie kritéria, spôsoby monitorovania a validovania ako aj vyhodnocovania.
 - *Očakávaný dopad: Rozšírenie praktík v komerčnom aj verejnom sektore so sociálnou hodnotou. Zvýšenie efektívnosti rozhodovania zodpovedných zamestnancov. Podporou rozhodovania prostredníctvom dátových služieb v procese obstarávania, ale aj v ostatných procesoch ako napr. pochopenie potrieb znevýhodnených pracovníkov, prístupov k práci s nimi a pod. umožní zdieľanie vzorových praktík rozšírenie sociálnych hodnôt v organizáciách, zlepšenie pracovných podmienok, zvýšenie povedomia organizácií vo verejnom aj súkromnom sektore ako aj zvýšenie viditeľnosti na trhu a dôvery širokej verejnosti v sociálnu ekonomiku ako takú.*
- **Lepší prístup k digitálnym zdravotným a sociálnym službám pre znevýhodnené a zraniteľné skupiny** a monitoring dopadu sociálnych služieb vrátane digitalizácie procesov osobnej asistencie a podpory sociálne slabých rodín. Rozvoj mobilných služieb, služieb priestorových dát, umelej inteligencie pre podporu rozhodovania umožní efektívnejšie doručenie správnej informácie v správnom čase správnym odberateľom služby, pomôcť s asistenciou v komunikácii s verejnou a štátnou správou, správne a efektívnejšie vykazovanie napr. osobnej asistencie, ale dokáže aj priamo nasmerovať klienta sociálnych služieb v spleti právnych noriem, a automatizovať proces tvorby a podania žiadosti ako aj jej vyhodnotenie a schválenie. Priestorové a mobilné dátové služby umožňujú identifikovať miesto potreby zraniteľných a znevýhodnených osôb a pomôcť s ich včasným a presným riešením.
 - *Očakávané dopady: Zvýšenie spokojnosti, efektívnosti doručovania služby, prístupnosti a dôvery v služby, a tým aj kvality života zraniteľných a znevýhodnených skupín.*
- **Monitoring a podpora efektívnej digitálnej platformy pre riadenie interných procesov a tvorbu sociálnych politík.** Digitálne technológie a dátové služby sa už istú dobu využívajú pri tvorbe politík ako aj pri zefektívnení a zautomatizovaní procesov verejnej a štátnej správy. Ide napríklad o digitalizáciu dokumentov, ich uchovávanie a spracovávanie, reportingu a identifikácii chýb v procesoch.
 - *Očakávané dopady: Zavedenie týchto prístupov nielen zefektívni daný proces a produktivitu práce zamestnancov vo verejných a štátnych organizáciách, ale taktiež*

zniži chybovosť, zvýši presnosť a objektívnosť rozhodovania a tým zvýši dôveru a spokojnosť s verejnými sociálnymi službami v komunite odberateľov týchto služieb.

- **Zvýšenie dôvery vo verejné služby a v digitálny sociálny systém.** Jedným z kritických faktorov rozvoja digitálnych ekosystémov sú služby alebo mechanizmy budovania dôvery. Tieto boli už rozvíjané v komerčných prostrediach ale aj v eGov oblasti, napr. reputačné mechanizmy, online riešenia konfliktov, automatizovaná validácia informácií, zaistovanie plnenia podmienok zmluvy alebo služby a pod.
 - *Očakávané dopady: Zvýšenie využívania digitálneho ekosystému a zároveň zvýšenie kvality poskytovania služieb verejnými organizáciami a ich pracovníkmi.*
- **Vytváranie sociálno-inovačných partnerstiev** môže byť efektívnejšie prostredníctvom digitálnych platforiem a umožní prepájanie širšieho spektra aktérov v digitálnych platformách, či už z občianskeho, ale hlavne výskumno-vývojového príp. inovačného ekosystému. Títo aktéri môžu podporiť sociálnu ekonomiku znalosťami, víziami a synergiami v multidisciplinárnych témach.
 - *Očakávané dopady: zvýšenie rozvoja sociálnych inovácií a služieb, efektívnejšia a presnejšia identifikácia potrieb a vhodné a efektívne nasadzovanie inovatívnych digitálnych služieb v oblasti sociálnej ekonomiky.*

Uvedené synergie, ktoré prispievajú k rovnosti príležitostí, rastu a k redukcii chudoby a sociálnej inklúzii nie je možné dosiahnuť bez uplatňovania smernice o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a ostatných súvisiacich smerníc zo strany Európskej únie. Obzvlášť naliehavé je úsilie zamerané na riešenie diskriminácie, či už z hľadiska rodovej, etnickej alebo zdravotnej. V niektorých oblastiach bol pokrok zjavný ale napr. niektoré ohrozené skupiny neustále čelia problémom, ktorých riešenia sa objavujú veľmi pozvoľna. Napr. v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, zamestnanosti, sociálnej ochrany, bývania a zdravia sú jednou z najohrozenejších skupín osoby so zdravotným postihnutím. Práve to bolo dôvodom, že Komisia prijala spolu s akčným plánom pre sociálnu ekonomiku aj novú Stratégiu v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na obdobie 2021-2030¹⁹.

I napriek tomu, že sa miera chudoby a sociálneho vylúčenia v EÚ za posledné desaťročie znížila, pandémia tento pozitívny pokrok zastavila. Zároveň však rastú obavy z ohromného rozvoja v oblasti umelej inteligencie, ktorý otvára otázky synergického negatívneho rizika na rozširovanie sociálnej, ekonomickej nerovnosti a spravodlivosti, či už ide o zvýraznenie prerozdelenia bohatstva, prístup k objektívnym informáciám a službám s reálnou hodnotou, ohrozenie pracovných miest príp. iné dopady na kvalitu života a postavenie v spoločnosti. Preto je potrebné rozvoj sociálneho systému a sociálnej ekonomiky podporiť rozvojom spoločensky zodpovedných digitálnych technológií, ktoré budú zvyrazňovať pozitívne vplyvy technológií na túto rizikovú a citlivú oblasť.

Na základe vyššie identifikovaných oblastí rozvoja digitalizácie v sociálnej ekonomike sme v nasledujúcej časti navrhli opatrenia, ktoré by pomohli využiť výhody prepojenia digitálnej platformy a služieb sociálnej ekonomiky na Slovensku. Tieto opatrenia majú potenciál prispieť k tomu, aby digitálne technológie priniesli zraniteľným a znevýhodneným skupinám obyvateľstva ako aj štátu výhody v podobe rozvoja sociálneho podnikania, zvýšenia povedomia o sociálnych hodnotách a aplikovateľných kritériách v komerčnom a verejnom sektore a zvýšenia udržateľnosti, kvality života a spokojnosti odberateľov sociálnych služieb .

¹⁹ 71 COM(2021) 101 z 3. marca 2021

4. VÝCHODISKÁ PRE ROZVOJ DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE SOCIÁLNEJ EKONOMIKY V SR

Na vyššie uvedených prioritách sociálnej aj digitálnej agendy EÚ stavia aj Slovenská republika. V oblasti sociálnej ekonomiky prijala v marci 2018 Zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch, pomocou ktorého sa snaží podporiť dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu, a ktorého integrálnou súčasťou je dôraz na rozvoj sociálneho podnikania na Slovensku. Na základe tohto zákona sa podarilo rozvinúť a motivovať zakladanie a riadenie registrovaných sociálnych podnikov.

V rámci podpory rozvoja sociálnej ekonomiky sa podarilo presadiť sociálne zodpovedné verejné obstarávanie, ktoré podporuje plnenie priorít Akčného plánu sociálnej ekonomiky EK, a ktoré využíva verejné zdroje v rámci verejného obstarávania na podporu produkcie a udržateľnosti registrovaných sociálnych podnikov. Rozumným nákupom môžu verejní obstarávatelia podporovať pracovné príležitosti, dôstojnú prácu, sociálne začlenenie zraniteľných a znevýhodnených osôb, prístupnosť pre všetkých, a tým dosiahnuť širší súlad so sociálnymi normami. Registrované sociálne podniky majú možnosť byť v rámci sociálneho aspektu prioritizované, pričom zadávanie zákaziek týmto podnikom je jednoduchšie a využíva inštitút vyhradených zákaziek podľa § 36a zákona č. 343/2015 Z. z. „Zákon o verejnom obstarávaní“. Tento zákon zároveň priamo zakotvuje povinnosť pre verejných obstarávateľov a obstarávateľov uplatniť sociálne hľadisko min. v 6% z vyhlásených obstarávaní podlimitných a nadlimitných zákaziek, ak v danom kalendárnom roku verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ vyhlásil najmenej 10 podlimitných a/alebo nadlimitných verejných obstarávaní.

V rámci rozvoja digitálnej stratégie Slovenska sa taktiež postavila aktívne a aplikuje stratégie Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu (ďalej len „RIS3“)²⁰. I napriek tomu, že daná stratégia bola prioritne zameraná na podporu transformácie hospodárstva SR zvýšením jeho inovačnej výkonnosti v oblastiach Inovatívny priemysel pre 21. storočie, Mobilita pre 21. storočie, Digitálna transformácia Slovenska, Zdravá spoločnosť a Zdravé potraviny a životné prostredie, jeho rozvoj a presah do spoločenskej a sociálnej oblasti je jednoznačný. Na rozvoji digitálnej transformácie a zodpovedného prístupu k rozvoju spoločnosti stavia aj tento dokument a využíva prvky a výsledky tejto stratégie ako aj výskumno-inovačného potenciálu SR pre návrhy opatrení popísaných v ďalších častiach.

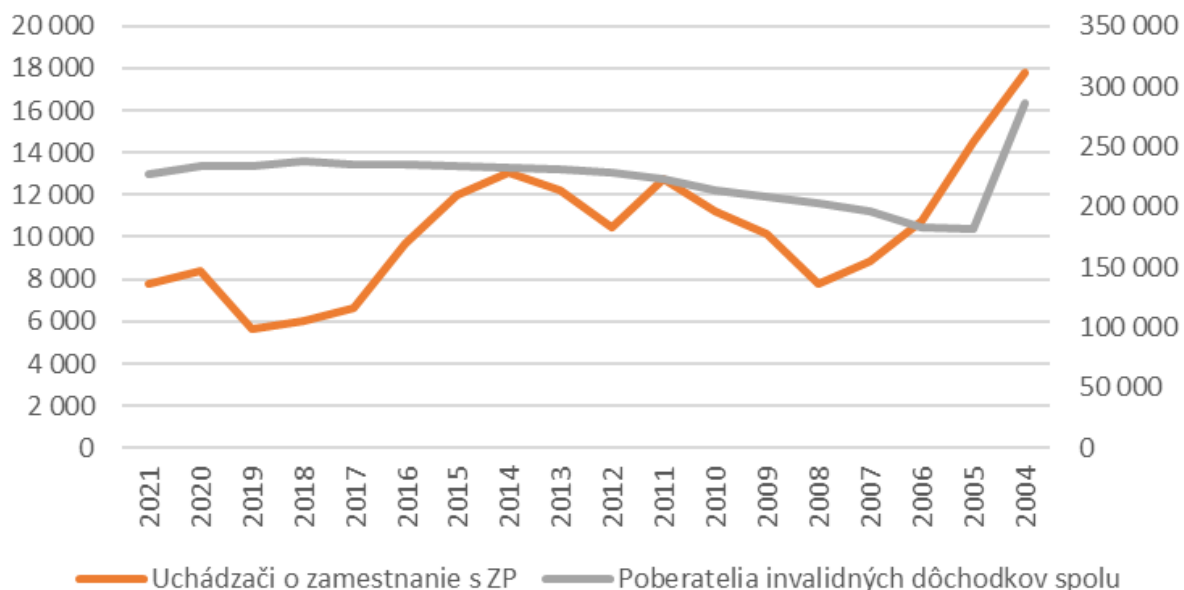
4.1. Analýza vybraných problémov sociálnej ekonomiky v SR

Ako bolo uvedené, jedným zo základných pilierov sociálnej ekonomiky je podpora zamestnanosti zraniteľných a znevýhodnených skupín, pričom jednou z najohrozenejších a najrizikovejších skupín sú občania so zdravotným postihnutím. V tomto smere z dostupných štatistík na Slovensku²¹ vo všeobecnosti klesá počet uchádzačov s postihom na trhu práce i napriek tomu, že ich absolútny počet (na základe poberateľov invalidných dôchodkov rôznej miery postihov) mierne stúpa. I napriek tomu, že tieto štatistické údaje neposkytujú detailne rozloženie uchádzačov podľa typov postihov, môže tento nesúlad byť zapríčinený nedostatočným inkluzívnym pracovným trhom poskytujúcim možnosti hlavne pre zdravotne ťažko postihnutých, čo časom viedlo aj k zníženiu motivácie týchto skupín o aktívne hľadanie práce. To podporuje aj viacero diskusií s týmito skupinami a v podstate je to v súlade

²⁰ <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/strategia-vyskumu-a-inovacii-pre-inteligentnu-specializaciju-sr/aktualizacia-ris3/index.html>

²¹ <https://datacube.statistics.sk/>

so zisteniami Európskej komisie, ktorá intenzívnejšiu podporu inkluzívneho pracovného trhu zakomponovala do súčasných priorít akčného plánu.

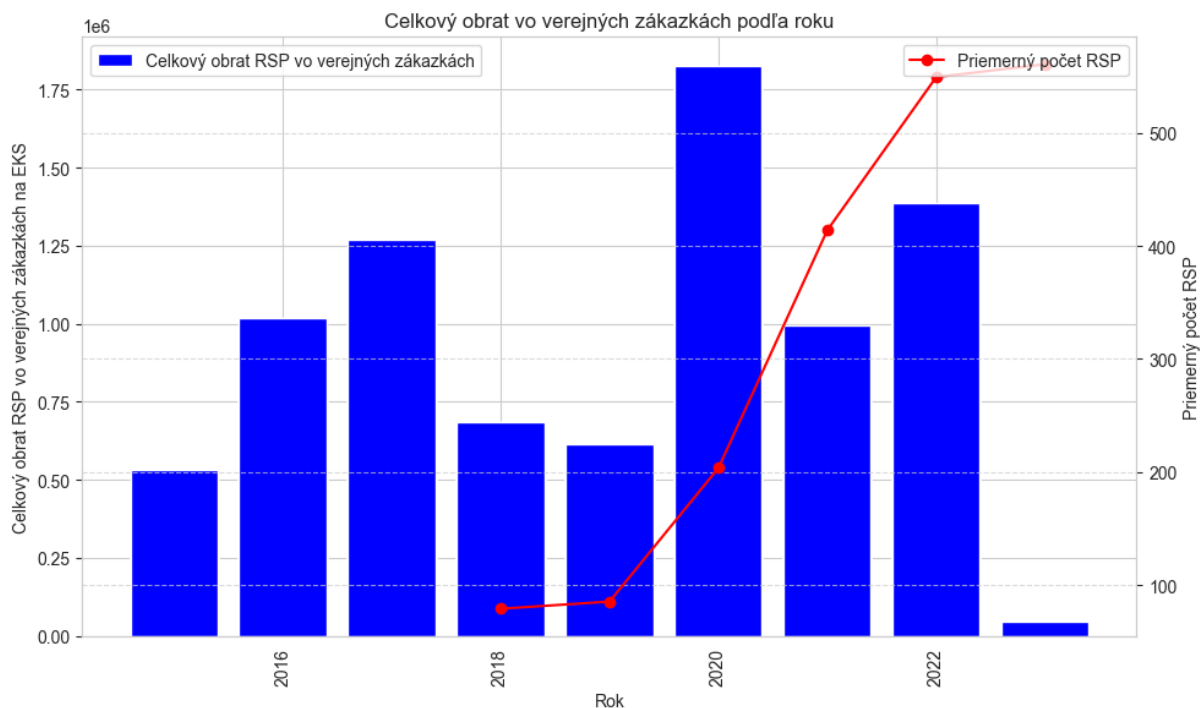

Graf 1 Porovnanie uchádzačov so zdravotným postihom a počtom poberateľov invalidných dôchodkov

4.2. Analýza účasti slovenských RSP vo verejných zákazkách na platforme EKS

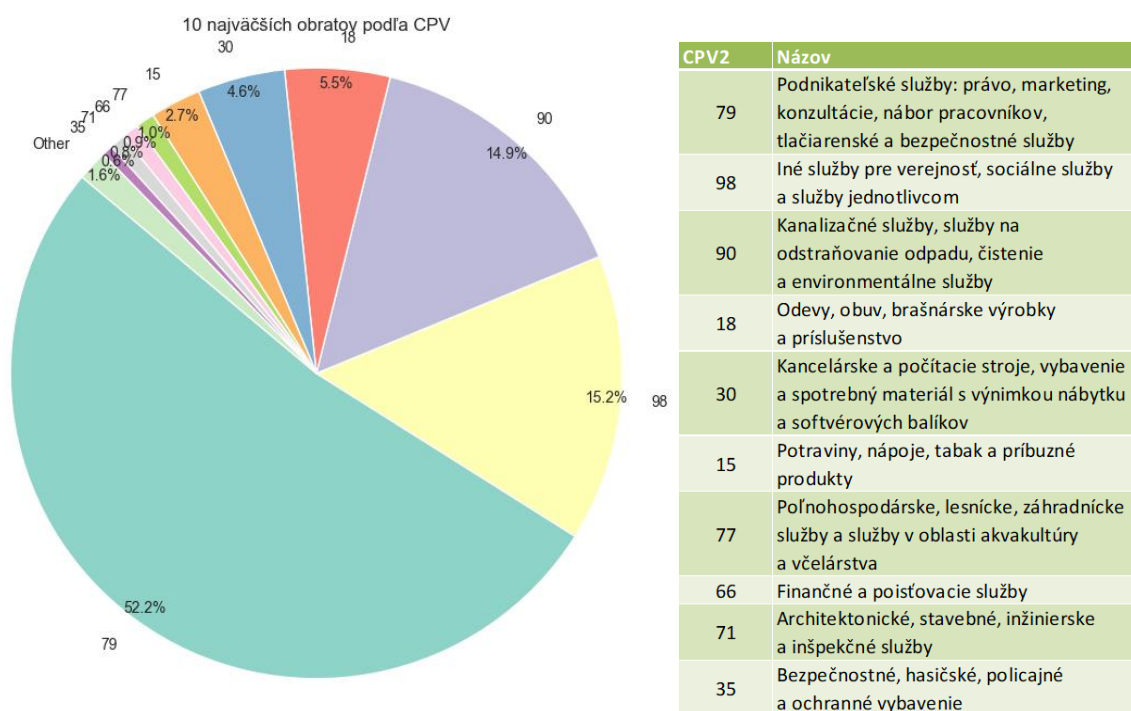
Práve pre podporu zamestnávania znevýhodnených a zraniteľných skupín, sa na Slovensku podarilo rozvinúť koncepciu registrovaných sociálnych podnikov, ktorých počty neustále rastú. Začiatkom roka 2023 bolo registrovaných vyše 500 sociálnych podnikov, kde si našlo prácu takmer 4-tisíc zraniteľných a znevýhodnených osôb, ktoré by sa inak nezamestnali. Aktuálne v 532 zaregistrovaných sociálnych podnikoch pracuje vyše 6-tisíc ľudí, 4-tisíc z nich je nejakým spôsobom znevýhodnených, z toho 2-tisíc zdravotne. Z oblasti znevýhodnení, ktoré nesúvisia so zdravotným postihom sú najčastejšími kategórie zamestnancov ľudia nad 50 rokov a dlhodobo nezamestnaní.

Ako bolo uvedené vyššie, **inkluzívny pracovný trh a sociálne podnikanie môže veľmi efektívne podporovať verejné obstarávanie**. Jeho efekt je založený nielen na zosilnení všeobecného charakteru verejných výdavkov pre verejný záujem, ale hlavne v udržateľnosti sociálnych podnikov, ktoré prostredníctvom takto vygenerovaného dopytu dokážu udržať alebo rozširovať počty pracovných miest pre znevýhodnených ako aj rozvíjať im vhodné pracovné podmienky a procesy. V tomto smere neexistujú publikované štatistiky avšak na základe otvorených dát, sme tieto štatistiky spracovali, aby sme pochopili súčasný stav a potenciál registrovaných sociálnych podnikov na trhu verejných zákaziek.

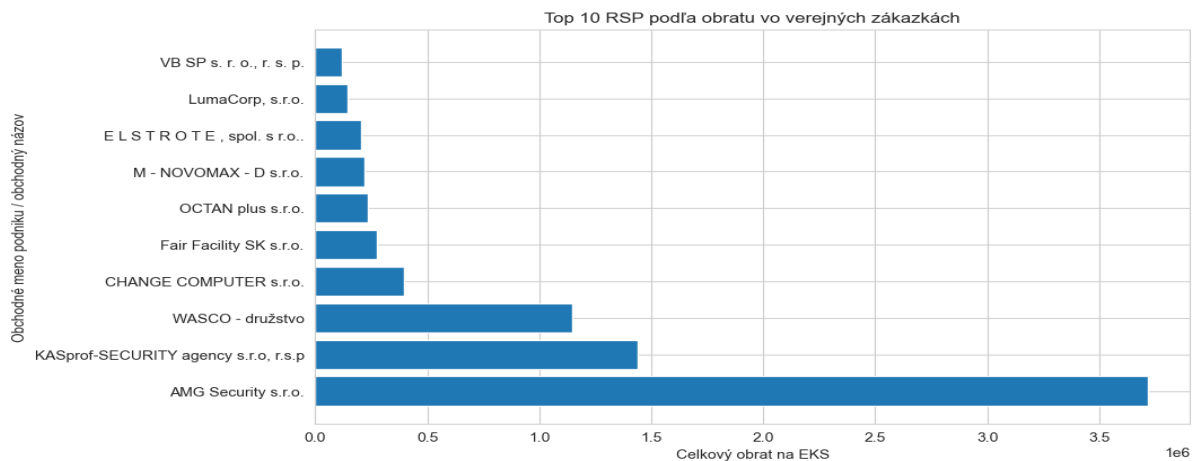
Graf 2 Objemy verejných zákaziek RSP na platforme EKS v porovnaní s vývojom počtu RSP

Ako vidíme z grafu, i napriek tomu, že počty registrovaných sociálnych podnikov výrazne rástli, ich obraty z verejných zákaziek až taký nárast nezaznamenali. Obraty boli najvyššie paradoxne v najkritickejšom období COVID19, pričom sa v 2021 a 2022 stabilizovali. Daný nesúlad k rastu počtu RSP poukazuje na nevyužitý potenciál RSP, ktoré zatiaľ pravdepodobne nemajú dodatočne povedomie o možnostiach verejných zákaziek, príp. ich odrádza administratívna záťaž. Z pohľadu verejných zákaziek, o ktoré sa RSP uchádzali, dominujú niektoré kategórie produktov a služieb. Ako vidíme z grafu 3, RSP sa hlavne uchádzali o zákazky z oblasti podnikateľských služieb, kde dominujú hlavne strážne služby a bezpečnostné služby.

Graf 3 Podiel objemov verejných zákaziek RSP na platforme EKS podľa hlavného CPV kódu zákazky

Keď analyzujeme obraty jednotlivých RSP, ktoré sa aktívne snažili využiť verejné obstarávanie na podporu ich podnikateľskej činnosti, vidíme taktiež značnú disparitu v objemoch zákaziek, ktoré len zvyrazňujú štruktúru produktov a služieb v predchádzajúcom grafe. Počet RSP s aspoň jedným kontraktom z verejných zákaziek mierne rástol, avšak v porovnaní s počtom registrovaných podnikov je stále veľmi nízky.

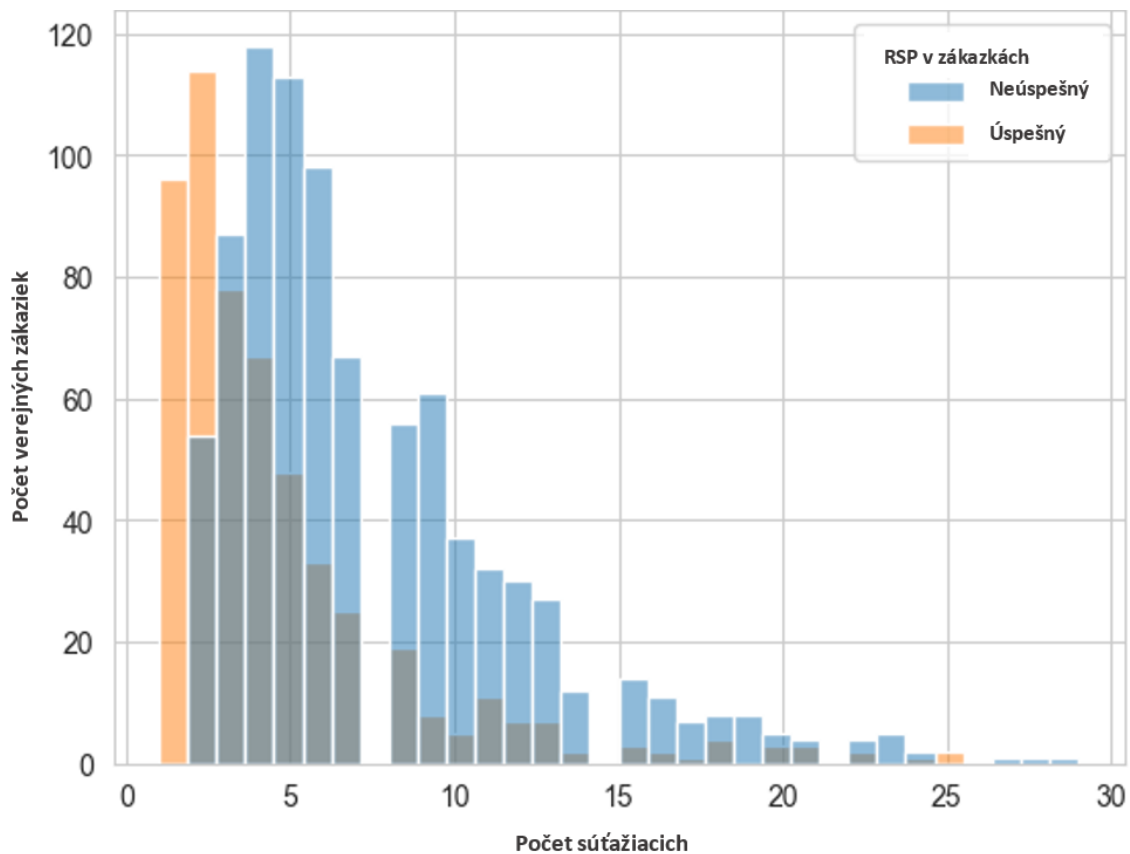

Graf 4 Top 10 RSP na platforme EKS podľa objemov a počty RSP dodávateľov vo verejných zákazkách

rok	Počet RSP s kontraktom v EKS
2015	5
2016	7
2017	7
2018	5
2019	5
2020	12
2021	15
2022	14
2023	4

Tabuľka 1 Prehľad počtov RSP s kontraktom v EKS

Z predchádzajúcich grafov a analýz je vidieť, že potenciál verejných zákaziek nie je RSP dostatočne využívaný. Enormný nárast RSP vôbec nezodpovedá objemom verejných zákaziek pridelených RSP ani s počtami zákaziek, v ktorých sa RSP aspoň o zákazku uchádzali. Ako zároveň vidíme z nasledujúceho grafu, počet zákaziek, v ktorých RSP neúspešne bojovali o zákazku s komerčnými dodávateľmi je výrazne vyšší. To môže naznačovať neefektívnosť nastavovania zákaziek verejnými obstarávateľmi, ktoré mohli byť z istého pohľadu zjednodušené v rámci procesu verejného obstarávania pre účely prioritizácie RSP.

Graf 5 Počty verejných zákaziek podľa počtov súťažiacich, v ktorých vyhrali (Úspešný) alebo nevyhrali (Neúspešný) RSP

Tieto reálne výsledky zvyrazňujú potrebu efektívnejšej implementácie zákona o sociálnej ekonomike a o verejnom obstarávaní v SR, ktorú by mohol naplniť inovatívnejší prístup integráciou digitálnych služieb a vytvorením vhodného digitálneho ekosystému alebo platformy pre podporu a rozvoj sociálnej ekonomiky. Digitálna platforma pre sociálnu ekonomiku by umožnila zviditeľniť registrované aj neregistrované sociálne podniky so sociálnou hodnotou, lepšie zmapovať produkciu týchto podnikov a vhodne ich integrovať do procesov verejného obstarávania s podporou správneho a sociálneho nastavenia verejných zákaziek. To by zvýšilo nielen účasť registrovaných a neregistrovaných sociálnych podnikov vo verejných zákazkách, ale zlepšilo by to aj plánovanie produkcie a diverzifikáciu ich ponuky na základe transparentnejšieho a efektívnejšieho dopytu verejného sektora.

5. VÍZIA A CIELE ROZVOJA DIGITÁLNEJ PLATFORMY PRE SOCIÁLNU EKONOMIKU

Na základe vyššie uvedených politík, strategických priorít, rozvoja spoločnosti a identifikovaných nedostatkov v SR, vidíme hlavné smerovanie prostredia sociálnej ekonomiky v Slovenskej republike **v rozvoji digitálnej platformy pre obchodné transakcie a podporných služieb, ktorý by mal zvýšiť dopyt po produktoch a službách sociálnych podnikov, zvýšiť motiváciu generovať produkty a služby so sociálnym aspektom a podporiť udržateľnosť týchto subjektov.**

Pre rozvoj sociálnych aspektov trhu a obchodných transakcií je potrebné rozvinúť aplikáciu prvkov dátového sociálneho hospodárstva a inteligentnej špecializácie. Zároveň treba podporiť motiváciu subjektov aplikovať sociálne kritériá do dodávateľských reťazcov.

Základným poslaním je zvýšiť sociálnu hodnotu zákaziek vo verejnom aj komerčnom obstarávaní integráciou objektivizovaných a dátovo validovaných sociálnych kritérií a dátových služieb. To by podporilo udržateľnosť a rozvoj nielen registrovaných a neregistrovaných sociálnych podnikov prostredníctvom vyššieho dopytu po ich produktoch a službách ale aj podporu komerčných firiem, ktoré sú ochotné tento sociálny prístup aplikovať v rámci ich podnikových procesov, a tým zlepšiť podmienky pre pracovnú a sociálnu inklúziu ako aj sociálnu hodnotu ich celého dodávateľského reťazca.

Obrázok 1 Základná koncepcia digitálnej sociálne zameranej spoločnosti

Pre rozvoj digitálnej platformy pre sociálnu ekonomiku boli preto definované nasledujúce ciele:

1. Vytvoriť elektronické sociálne trhovisko pre realizáciu a rozvoj zákaziek so sociálnou hodnotou

- Vygenerovať dopyt po produktoch a službách registrovaných sociálnych podnikov a zefektívniť ich obstarávanie pre verejný aj komerčný sektor.
- Vytvoriť priestor pre prezentáciu poslania, aktivít a produktov a služieb registrovaných sociálnych podnikov.
- Vytvoriť štandardizovaný katalóg produktov a služieb so sociálnou hodnotou.
- Register štandardizovaných sociálnych kritérií pre vyhodnocovanie a automatizované validovanie sociálnej hodnoty subjektov na trhu, ktoré sa integrujú do SW riešení v oblasti obstarávania.
- Vyvinúť expertné a upozorňovacie funkcionality pre verejných aj komerčných obstarávateľov, ktoré automaticky odporúčia a upozornia na možnosti sociálneho obstarávania tým, že:
 - identifikujú a upozornia na existenciu vhodných dodávateľov obstarávaných položiek so sociálnou hodnotou vo fáze prípravy obstarávania,
 - odporúčia využiť vhodné sociálne kritériá pre tvorbu súťažných podmienok s automatizovaným overením a monitorovaním,

- odporučia spôsoby multikriteriálneho vyhodnocovania (prostredníctvom algoritmu pre vyhodnotenie kombinácie sociálnych a cenových kritérií) hodnoty zákazky pre stanovenie poradia uchádzačov.
- Podporiť komerčné firmy so sociálnou hodnotou v získavaní verejných aj komerčných zákaziek, budovaní ich reputácie a motivovať firmy k napĺňaniu sociálnych kritérií.
- Monitoring a vývoj napĺňania sociálnych kritérií na trhu verejných a komerčných zákaziek.
- Vytvoriť integračné rozhranie pre jednoduchú integráciu funkcionalít a služieb digitálnej platformy.

2. Vytvoriť metodiku dátovo podporovaného merania sociálnej hodnoty

- Definovať priority v oblasti rozvoja sociálnych hodnôt.
- Identifikovať významné kritériá a indikátory rozvoja sociálnych hodnôt.
- Navrhnuť kvantifikáciu týchto kritérií a indikátorov.
- Identifikovať možnosti zberu a vyhodnocovania dát pre kvantifikáciu kritérií a indikátorov. Navrhnuť efektívne možnosti zberu dát v digitalizovanej podobe.
- Vytvoriť ucelenú metodiku pre rôzne trhové a sociálne procesy.

3. Zvýšiť pracovnú inklúziu znevýhodnených a zraniteľných skupín

- Definovať kritériá zamerané na podporu pracovnej inklúzie integrovateľné do verejných aj komerčných zákaziek a podmienok účastí.
- Integrovať dáta o validovaní zamestnávania ŤZP, príp. iných znevýhodnení z ÚP, príp. SP.
- Vyhodnocovanie naplnenia zákona o povinnosti zamestnať.
- Vyhodnocovanie sociálneho obratu cez kontrakty znevýhodneným a zraniteľným skupinám.
- Vytvorenie sociálneho pracovného portálu so špecifickou metodikou zručností a mapovaní vhodných pracovných pozícií pre definované znevýhodnenia s hlavným dôrazom na zdravotné postihy.
- Vytvorenie špeciálnych podporných programov pre rozvoj zamestnávania zdravotne znevýhodnených občanov.

4. Zefektívniť tvorbu, monitorovanie a vyhodnocovanie sociálnych politík založených na dátach a otvorenom vládnutí

- Vyvinúť dátový nástroj pre objektivizáciu politík, hodnotenie ich sociálneho dopadu na spoločnosť ako aj využívanie a dopad jednotlivých sociálnych kritérií, ich trendy, medzery na trhu, objemy a iné indikátory stanovené MPSVaR.
- Vyvinúť efektívne digitálne nástroje zberu dát pre identifikáciu potrieb a dopadov.

- Nástroje pre komunikáciu so záujmovými stranami (napr. komunity ŽZP), identifikáciu a riadenie ich návrhov.
- Zaviesť princípy living lab (spolupráca občanov, odborníkov, vedcov a tvorcov politik).

5. Rozvoj digitalizovaných a dátovo podporovaných sociálnych služieb

- Mobilná aplikácia pre podporu riadenia rodinných financií sociálne slabých skupín.
- Mobilná aplikácia pre rozvoj a monitorovanie formálnej aj neformálnej osobnej asistencie.
- Expertný poradenský systém sociálnych dávok, príspevkov a kompenzácií.

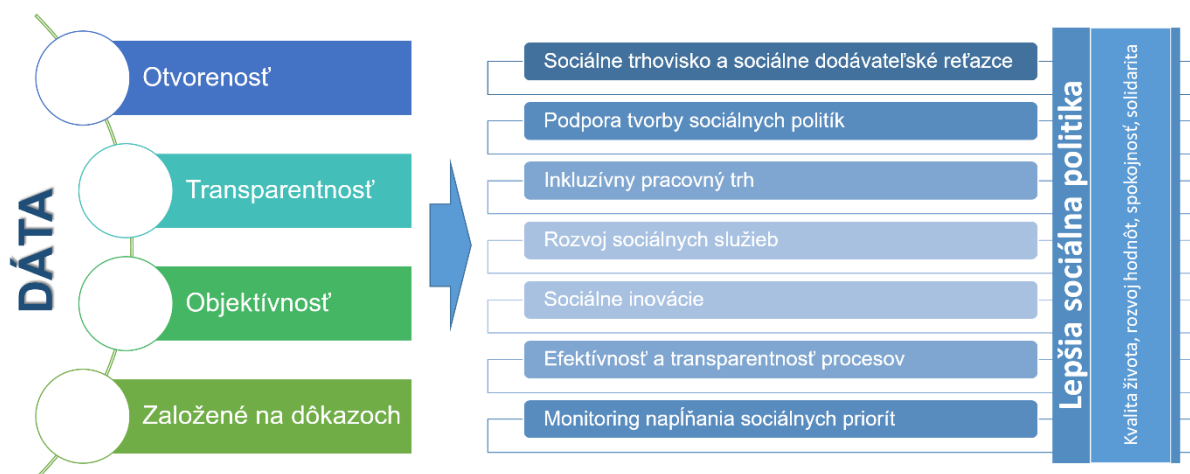
6. Vytvoriť sociálne inovačné partnerstvo a prístupy k neustálemu rozvoju národnej digitálnej platformy pre sociálnu ekonomiku a sociálne služby

- Vytvoriť platformu pre rozvoj sociálnych inovácií integrovateľných a rozširujúcich digitálnu platformu pre sociálnu ekonomiku a sociálne služby.
- Vytvoriť partnerstvo výskumno-vývojových organizácií, sociálnych inovátorov, koncových užívateľov služieb a tvorcov politik.

V oblasti digitálnych riešení podporujúcich rozvoj sociálnej ekonomiky a dodávateľských reťazcov sociálnych podnikov je viditeľná výrazná medzera na slovenskom trhu. V riešeniach pre podporu verejného obstarávania absentujú inovačné prvky pre podporu aplikácii sociálnych kritérií, príp. na podporu zviditeľnenia sociálnych podnikov. Dátové služby na podporu rozhodovania alebo na podporu prieskumu trhu, či už v oblasti prieskumu dodávateľov, riadenia rizík dodávateľského reťazca príp. v automatizácii procesov sú aktuálnym trendom v komerčných aplikáciách pre riadenie výdavkov, ktoré však vo verejnom sektore chýbajú. I napriek týmto trendom aj v komerčnom sektore, sú služby s podporou aplikácie sociálnej hodnoty zameranou na zraniteľné a znevýhodnené skupiny stále raritou. Po rozhovoroch s riaditeľmi komerčných firiem je cítiť, že neexistujú smernice, ktoré by ich do týchto sociálnych kritérií tlačili tak, ako je tomu v prípade zelených kritérií. Na druhej strane sociálne kritériá negenerujú obchodné príležitosti tak ako napr. niektoré zelené technológie. Preto rozvoj dátových služieb ideálne s podporou vlád, ktoré by vedeli podporiť túto oblasť riadenia výdavkov s otvoreným prístupom je nevyhnutný pre rozvoj sociálnej ekonomiky. Je preto potrebné hľadať motivačné a jednoducho aplikovateľné riešenia pre koncových užívateľov. Existujúce digitálne riešenia pre verejné obstarávanie aj v komerčnom prostredí môžu čerpať výhody z rozvoja dátového hospodárstva a v prípade interoperabilných riešení vedia jednoducho integrovať špecifické dátové služby pre podporu prieskumu trhu sociálnych podnikov, príp. pre podporu prípravy verejnej zákazky so sociálnym aspektom. Preto navrhované riešenie digitálnej platformy nie je vyslovene samostatným SW riešením, ale riešením, ktoré má prostredníctvom svojich funkcií zabezpečovať jednoduché prepojenie so SW riešeniami tretích strán. Umožní rozvíjať dátové služby a funkcionality so sociálnym aspektom jednoducho integrovateľné do existujúcich trhových riešení pre podporu procesov koncových užívateľov, zároveň poskytovať aj informačnú hodnotu v samostatnej aplikácii pre rozšírenie dopadu na trh a spoločnosť, podporu rozhodovania pre tvorcov politik ako aj zvýšenie transparentnosti.

V nasledujúcej schéme sú integrované nami navrhované komponenty sociálnej ekonomiky a sociálnej politiky, ktoré predstavujú potenciál efektívneho nasadenia digitálnych technológií pre ich vyššiu kvalitu.

Národná digitálna platforma pre sociálnu ekonomiku

Obrázok 2 Princípy národnej digitálnej platformy pre sociálnu ekonomiku

5.1. Sociálne e-trhovisko

Pre naplnenie prvého cieľa, ktorým je vytvorenie digitálneho sociálneho trhoviska, je potrebné vyvinúť ekosystém digitálnych služieb podporujúcich obchodné zmluvy a vyjednávanie s dodávateľmi za účelom integrácie sociálnych kritérií do vyjednávaní o finálnych zákazkách.

Táto integrácia spočíva vo využívaní dátových služieb, ktoré zabezpečia dopyt po produktoch a službách s vyššou sociálnou hodnotou a zvýšia kredit a konkurencieschopnosť na sociálnom trhu firiem so sociálnym prístupom. Tým sa nielen zlepší prístup k zákazkám vo verejnom aj komerčnom sektore, ale zároveň sa zvýši motivácia napĺňania sociálnych kritérií aj komerčnými firmami.

Nasledujúca schéma prezentuje zjednodušený popis procesov na sociálnom trhovisku a jednotlivých typov subjektov sociálnej zákazky s integráciou dát na príklade overovania pracovnej inklúzie.

Obrázok 3 Systém sociálneho trhoviska

Systém sociálneho trhoviska na základe prepojenia s databázami tretích strán pre vyhodnocovanie niektorých sociálnych kritérií a na základe metodiky bude schopný v danom čase validovať informácie pre výpočet sociálneho kritéria. Sociálne trhovisko umožní administráciu potrebných procesov a komunikácie RSP určeným zamestnancom regionálnych centier sociálnej ekonomiky.

Cieľ: Vytvoriť základné prostredie pre prezentáciu RSP, ich produktov a služieb s možnosťou vyhľadávania produktov a služieb pre účely prieskumu trhu a sociálne zodpovedného verejného obstarávania.

Popis: Web portál je potrebný na vizualizáciu ponuky a profilu registrovaného sociálneho podniku (RSP) ako štandardná forma elektronického trhoviska bez zložitejších funkcionalít v podobe e-katalógu, e-shopu alebo trhovísk typu heureka. Ide o základnú funkciu, kde bude umožnené prezentovať RSP ich produkciu, ich príbeh, ciele, či poslanie v oblasti podpory vybraných znevýhodnených a zraniteľných skupín. Dôležitou vlastnosťou je správa napĺňania dát, vzhľadom na nízku úroveň technických zručností, kedy je nutné vyvinúť možnosti podpory z tretej strany (regionálnych centier). Zároveň je vhodné vyvinúť geopriestorovú funkcionalitu pre umožnenie integrácie do GSP aplikácií, príp. lepšieho prehľadu firiem v okolí podľa rôznych vyhľadávacích kritérií. Vhodnou funkcionalitou by mala byť aj ponuka pracovných miest, v základnej forme príp. ich popis pre lepšie pochopenie pracovných príležitostí pre znevýhodnené a zraniteľné skupiny.. Tieto informácie majú byť dostupné nielen pre širokú verejnosť ale vo vhodnej forme aj pre verejných a komerčných obstarávateľov, ktoré by chceli využiť RSP ako dodávateľov v rámci sociálneho obstarávania.

Využitie sociálneho trhoviska:

- Verejné obstarávanie.
- Sociálne kritéria nastavovateľné vo verejných zákazkách.
- Automatizované vyhodnocovanie plnenia kritérií pre výber dodávateľa.

- Monitorovanie plnení kritérií zo strany dodávateľov do verejných zákaziek.
- Plánovanie dopytu verejných obstarávateľov na základe zákona.
- Dátová podpora prieskumu trhu a určenia predpokladanej hodnoty zákazky.
- Transparentná ponuka RSP produktov a služieb v sociálnom katalógu produktov a služieb.
- Digitalizácia prepojenia ponuky a dopytu v sociálnych dodávateľských reťazcoch.

Cieľová skupina: Verejní obstarávatelia, zamestnávateľia, bežní občania

5.1.1. Základné aspekty sociálneho e-trhoviska

SOCIÁLNE KRITÉRIÁ V ZÁKAZKÁCH: V rámci trhoviska bude definovaný súbor sociálnych kritérií, ktoré budú napĺňať priority MPSVaR v oblasti sociálnej ekonomiky a pracovnej inklúzie, ktorá bude založená na objektivizovanej metodike založenej na dátach. Tieto kritériá budú použiteľné pri výbere obchodného partnera a pri tvorbe kontraktačných podmienok, budú kvantifikované na základe vyvinutej metodiky a automatizovane validovateľné integrovaním s relevantnými dátovými zdrojmi tretích subjektov (napr. Sociálnej poisťovne pre vyhodnocovanie úrovne zamestnávania niektorých skupín znevýhodnených osôb).

REGISTRÁCIA (registráciou sa myslí registrácia v systéme e trhovisko): Sociálne trhovisko bude zabezpečovať registráciu subjektov so sociálnou hodnotou v dvoch dimenziách:

- **Registrované sociálne podniky - registrované podľa zákona č. 112/2018**, ktorým bude poskytnutá administratívna podpora s registráciou a následnými komunikačnými úkonmi prostredníctvom siete odborných zamestnancov v regionálnych centrách SE, pričom systém pri registrácii automaticky vyhodnotí sociálne kritériá daného RSP pre účely porovnania sociálnej hodnoty RSP medzi sebou a v rámci potenciálnych zákaziek, kde by sa rôzne RSP mohli stretnúť ako konkurenční uchádzači.
- **Neregistrované sociálne podniky** spĺňajúce parametre registrovaných sociálnych podnikov, ktoré však nerealizovali podanie na registráciu sociálneho podniku podľa zákona č.112/2018.
- **Komerčné podniky so sociálnym aspektom** - komerčné firmy, napĺňajúce sociálne kritéria, ktoré sa budú môcť do platformy registrovať a zároveň vyplniť požadované sociálne kritéria, ktoré systém validuje a prepočíta.

KATALÓG PRODUKTOV A SLUŽIEB: Po registrácii bude subjektu umožnené naplnenie katalógu sociálnych produktov a služieb buď prostredníctvom podpory regionálnych centier, manuálne vyplnením webového formulára pre vkladanie produktov a služieb do katalógu, ako aj automatizovanou integráciou zoznamu produktov a služieb z vhodnej dátovej štruktúry (napr. vyplnením štandardizovaného formátu v XLS). Tento katalóg bude v dvoch úrovniach:

- **Štandardizovaný:** kedy bude umožnené len vkladanie produktov a služieb z číselníka (klasifikácie produktov a služieb vrátane ich parametrov).
- **Fulltextový:** kedy bude umožnené vkladanie voľného názvu a popisu produktov a služieb.

V rámci katalógu bude umožnené vkladať obrázky.

KATEGORIZÁCIA PRODUKTOV A SLUŽIEB: pri vkladaní produktov a služieb do katalógu, bude vyžadovaná kategorizácia pre účely verejného obstarávania podľa klasifikácie CPV (Common Procurement Vocabulary), ktorý bude podporovaný regionálnym centrom a expertným systémom pre rýchle a presné odporúčanie na základe kľúčových slov. Tieto kategorizácie budú prepojené so SW pre verejné obstarávanie za účelom rýchlej identifikácie a odporúčania potenciálnych dodávateľov so sociálnou hodnotou pre verejných obstarávateľov.

DÁTOVÉ SLUŽBY PRE PODPORU SOCIÁLNEHO OBCHODOVANIA: sociálne trhovisko bude poskytovať podporu pre uzatváranie obchodných kontraktov so sociálnou hodnotou od prieskumu trhu, stanovenia predpokladanej hodnoty zákazky, priameho objednania podľa výnimky v zákone, cez nastavenie kritérií vyhodnocovania úspešnosti v zákazke a podmienok účasti, ich automatizovaného vyhodnocovania pri výbere dodávateľa alebo monitorovania napĺňania počas realizácie zákazky priamo v SW pre verejné alebo komerčné obstarávanie. Prístupný bude aj komunikačný modul pre dopytovanie informácií, výmenu zmlúv ako aj promočné nástroje prezentujúce RSP a firmy so sociálnou hodnotou (FSH), nástroj sociálneho inovačného partnerstva ako aj ocenenia (napr. v podobe udelenia SocialTrustMark).

Obrázok 4 Dátové služby pre sociálne trhovisko

Prieskum sociálneho trhu: v rámci prieskumu trhu bude obstarávateľ (ako verejný, tak aj komerčný) upozornený v okamihu nastavovania položky pre pripravované obstarávanie o existencii RSP alebo komerčných firiem so sociálnou hodnotou (FSH), ktoré sú buď evidované v kategórii daného CPV alebo ich popisy produktov a služieb v katalógu zodpovedajú popisu požadovanej položky. Tento súlad bude vyhodnocovaný na základe sémantického algoritmu podobnosti alebo na základe definovanej ontológie v prípade štandardizovanej klasifikačnej schémy produktov a služieb. V prípade nájdenia konkrétneho produktu RSP bude umožnené vytvorenie priamej objednávky, príp. prostredníctvom komunikačného modulu, dopytovanie po informáciách k zákazke.

Zároveň obstarávateľ bude mať možnosť prezeráť sociálny katalóg produktov a služieb v ponuke RSP a FSH s uvedením indexu sociálnej hodnoty (uvedená oblasť sociálneho kritéria, napr. inkluzívne zamestnávanie, uvedená výška plnenia jednotlivých sociálnych kritérií alebo ako kompozitný index kumulatívneho hodnoty sociálnych kritérií prezentujúcu celkovú sociálnu hodnotu dodávateľa).

V rámci prieskumu sociálneho trhu v prípade štandardizovaných produktov a služieb bude navrhnutá obstarávateľovi automatizovane výška PHZ, príp. na základe dopytu na viacerých RSP alebo FSH, bude PHZ vypočítaná na základe štandardizovanej odpovede týchto potenciálnych dodávateľov.

Príprava kontraktácie a vyjednávanie v zákazke so sociálnymi kritériami: V rámci prípravy kontraktácie dodávky bude systém umožňovať výber zo štandardizovaných sociálnych kritérií, ktoré môže obstarávateľ využiť pri vyhodnocovaní zákazky ako aj pri definovaní podmienok účasti. Tieto kritériá budú charakterizované počtom využití ostatnými obstarávateľmi a budú určené v dvoch smeroch:

- Ex-post: pre kritériá, ktoré musia byť splnené pred prihlasovaním sa do súťaže (napr. počet zamestnaných ŽP s vyššou ako 50% mierou postihu).
- Ex-ante: pre kritériá, ktoré budú vyžadované v prípade pridelenia zákazky počas realizácie zákazky (napr. zamestnať 3 ŽP občanov a vytvoriť im definované pracovné podmienky).

Tieto kritériá budú automaticky vyhodnocované a validované v priebehu prihlasovania sa uchádzačov. Zároveň systém ponúkne spôsob multikritériálneho vyhodnotenia uchádzačov pre účely určenia poradia:

- Vo forme navrhovaných váh, bežne nastavovaných verejnými obstarávateľmi na trhu.
- Vo forme algoritmu pre výpočet, ktorý bude obsahovať finančné vyjadrenie niektorých sociálnych kritérií podľa vyvinutej metodiky.

Riadenie šablón sociálnych kritérií: Verejný obstarávateľ bude môcť okrem výberu šablóny sociálneho kritéria danú šablónu aj vytvoriť. Po vytvorení bude zaslaný návrh danej šablóny na schválenie (buď ÚVO alebo VO konzultantom), ktorá po schválení bude uložená do databázy šablón sociálnych kritérií aj pre ostatných verejných obstarávateľov. Tieto kritériá monitorované a vyhodnocované z pohľadu využívania verejnými obstarávateľmi, pričom pri danom kritériu bude uvedený počet využití v definovanej situácii/type zákazky.

Realizácia kontraktu: V priebehu realizácie kontraktu bude systém vyhodnocovať plnenie alebo dodržanie naplnenia sociálnych kritérií podľa podmienok kontraktu s upozornením zaslaným obstarávateľovi, v príp. zmeny alebo neplnenia týchto kritérií. Realizácia kontraktu bude podporená využívaním integrovanej služby elektronickej fakturácie.

Rating a služby budujúce dôveru: systém bude ponúkať funkcionality budovania dôvery vo forme ratingov, automatizovaných referencií ako aj poskytovaním služby pre online riešenie konfliktov, príp. escrow služby (služby zaisťujúce plnenie kontraktu). Tieto budú detailnejšie popísané v kapitole 7 Služby budovania dôvery.

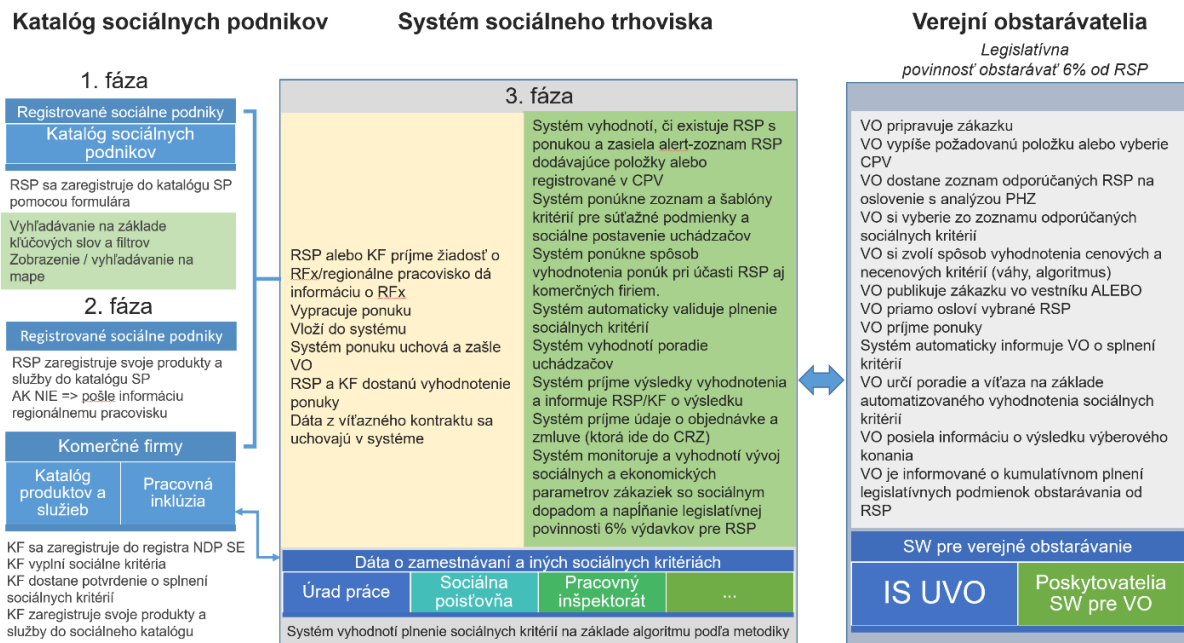
Plánovanie dopytu a kontrola napĺňania finančného objemu od RSP podľa zákona: Pre účely lepšieho plánovania a mapovania dopytu s ponukou bude umožnené zdieľanie alebo publikovanie dlhodobých plánov verejného aj komerčného obstarávania pre účely lepšej prípravy, príp. potenciálnej diverzifikácie produktov a služieb RSP. Tieto môžu mať formu prípravnej konzultácie v komunikačnom nástroji, pričom bude umožnené akceptovanie opcie (forma zmluvy o budúcej zmluve) zabezpečujúce realizáciu dopytu daným RSP, príp. bude využitá forma rámcovej zmluvy priamo v SW pre verejné obstarávanie využívanej v organizácii verejného obstarávateľa.

Zároveň modul bude automaticky kumulatívne prepočítavať objemy kontraktov od RSP, ktoré je nutné zabezpečiť vo výške určenej zákonom pre kontinuálny prehľad plnenia tejto povinnosti.

5.1.2. Konceptcia realizácie sociálneho e-trhoviska

Konceptcia sociálneho e-trhoviska vychádza z definovaných cieľov a priorit, ktoré boli vysvetlené vyššie. Rozvoj daného trhoviska a celej platformy je navrhovaný vo viacerých etapách, podľa zložitosti a pripravenosti garanta projektu sociálnej ekonomiky, ktorým je MPSVR SR. Tento rozvoj by mal byť realizovaný v úzkej súčinnosti s Úradom pre verejné obstarávanie pri zabezpečovaní uplatňovania politik verejného obstarávania v Slovenskej republike, konkrétne v oblasti rozvíjania zodpovedného, účinného a jednoduchého uplatňovania sociálnych kritérií vo verejných zákazkách.

Konceptcia sociálneho e-trhoviska je znázornená v nasledujúcej schéme a vysvetlená podľa fáz vývoja nižšie.

Obrázok 5 Koncept fungovania sociálneho trhoviska

5.1.3. Fáza 1: Vývoj webového portálu pre prezentáciu RSP a vyhľadávanie

Vytvorenie verejného portálu a základná funkcionlita Katalógu SP:

- Fulltextové vyhľadávanie a vyhľadávanie podľa vopred zadaných filtrov.
- Zobrazenie výsledkov vyhľadávania na mape.
- Prezentácie profilov sociálnych podnikov a prepojenie na sociálne siete.

Základné úlohy:

- Návrh a vývoj prostredia pre administrátora podniku (regionálne centrá) a samotných podnikov.
- Návrh a vývoj backendu pre správu dát a API.

- Návrh a vývoj dizajnu a funkcionalít front-endu pre prezentáciu RSP, jednoduché vyhľadávanie a filtrovanie, informačnú sekciu, rankingy a geografickú vizualizáciu.
- Návrh štruktúry dát, ktoré je potrebné zberať od RSP pre dosiahnutie cieľa.
- Zabezpečenie zberu a vkladania dát.

5.1.4. Fáza 2: Rozšírená funkcionalita a Integrácia s tretími stranami

Vytvorenie admin portálu pre správu dát

Admin portál slúži na správu verejného portálu. Ukladanie dát do databázy, spravovanie užívateľov. Pridávanie podnikov a jednotlivých produktov pre podniky. Vytvorenie admina pre mapové okno a pod. Admin portál je určený pre Administrátora systému. Vzhľadom na skúsenosti s RSP, v prvej fáze sa nepočíta s prístupom firiem, aby si editovali svoje záznamy samostatne ale prostredníctvom podpory zo strany regionálneho centra, ktoré bude mať k tomu práva.

Základné úlohy:

- Implementovať reputačný manažment
- Požiadavky o pomoc, ponuka dobrovoľníctva:
 - žiadosti o pomoc zo strany RSP,
 - dobrovoľnícka ponuka, integrácia s relevantnými portálmi,
 - zamestnanie (prepojenie s tretími stranami).
- Objednávky, obchodná štandardizovaná komunikácia (formuláre cenových ponúk, žiadosti a ponuky riešení a pod.).
- Blog/news/príbeh mesiaca/vízie a myšlienky.
- Ponuka akcií a eventov.
- Ponuka pracovných miest definovaných podľa zložitosti a vhodnosti pre niektoré typy znevýhodnení.
- Komunikačný modul pre komunikáciu RSP, administrátorov a potenciálnych klientov, preposielanie vizitiek podnikov.
- Registračná sekcia pre registráciu nového RSP s umožnením podpory registrácie tretej strany.
- Geopriestorová prezentácia sociálnych podnikov ako zabudovaná? aplikácia poskytovaná aj ako samostatný modul do systémov tretích strán.
- Navrhnutie obrazovky v nastavení užívateľsky prijateľným prístupom.
- Navrhnuť logá pre RSP, ktoré ich nemajú.
- Vytvorenie admin portálu pre správu dát.

5.1.5. Fáza 3: Rozšírený systém sociálneho e-trhoviska

Rozšírenie funkcionalít pre administráciu portálu

- Pokročilé funkcionality pre Administráciu, aby sa dala používať aj mimo administrátorského prístupu.
- Podpora pre prihlasovanie firiem. Vytvorenie tabuľky pre Role a Oprávnenia pre projekt. Správa užívateľov. Podpora posielania emailov (napr.: obnova hesla, vytvorenie prístupu, informačný email a podobne).
- Podpora filtrov, Zjednodušenie práce s dátami. Filtre, vyhľadávanie.
- Podpora integrácie a spúšťania upozornení – „alertov“ pre verejných obstarávateľov, odporúčacie systémy v rámci verejného obstarávania na základe sémantickej podpory a

riadenia ontológií a využitie nástrojov umelej inteligencie pre inteligentnú správu a riadenie zákaziek a prieskumu trhu.

- Integrácia, agregácia a spracovanie dát o výdavkoch v rámci sociálneho obstarávania z externých aplikácií.
- Programovanie administrátorských funkcionalít: Vytvorenie admina podľa dohodnutej funkcionality, hlavne: prihlasovací formulár, bezpečnosť, programovanie formulárov, podpora pre pridávanie firiem a ich produktov, podpora nahrávania obrázkov pre firmy: Logo, Banner, Sprievodné obrázky.
- Nasadenie aplikácie na server: Inštalácia aplikácia na server. Vytvorenie databázy a spozajzdnenie projektu pre produkciu a publikovanie verejnosti.
- Testovanie aplikácie: Otestovanie aplikácie a doladenie nejasností.

Základné úlohy:

- Prístup rolí užívateľa a prístupových práv.
- Vytvorenie RestAPI: Vytvorenie RestAPI pre portál, aby bolo možné portál používať aj z externých aplikácií. Externé aplikácie budú komunikovať s API cez bezpečnostný token, ktorý im je pridelený.
- Podpora preposielania vizitiek firiem: Návrh grafiky a zapracovanie zdieľania vizitky.
- Návrh a vývoj backendu pre správu dát a API.
- Možnosť uviesť plán vybraných zákaziek verejnými obstarávateľmi na určené obdobie s orientáciou na RSP.
- Zabezpečiť komunikáciu s RSP o možnosti dodania do týchto zákaziek - Opcia – zmluva o budúcej zmluve.
- Možnosť pre RSP akceptovať zmluvu s možnosťou diverzifikovať svoju produkciu na danú dobu.
- Otvorená integrácia do SW pre verejné a komerčné obstarávanie.
- Integrácia šablón sociálnych kritérií pre nastavenie súťažných podmienok vo verejnom aj komerčnom obstarávaní.
- Integrácia dátových služieb pre automatizované načítavanie zdrojových dát pre vyhodnocovanie splnenia sociálnych kritérií pre výber dodávateľa, ich automatizovaný dátovo podporovaný výpočet a vyhodnocovanie celkového poradia podľa digitalizovaných šablón metodík.
- Monitorovanie plnení kritérií zo strany dodávateľov do verejných zákaziek.
- Načítavanie dát pre vyhodnocovanie verejného obstarávania z dát nepovinných publikovať, príp. v neštandardizovanej forme do národnej digitálnej platformy SE.
- Integrácia s ITMS a externých zdrojov dát o projektoch a aktivitách so sociálnym dopadom financovaných z verejných aj komerčných zdrojov, dobrovoľníckych aktivitách pre prepojenie databázy použiteľných kritérií pre grantové schémy a projekty, pre hodnotenie sociálneho dopadu projektov a uchádzačov o granty.
- Otvorená integrácia pre freelancerov, sociálnych inovátorov a aplikácie tretích strán (napr. GPS).
- Analýzy a štatistiky.

5.2. Dátový sklad pre sociálne trhovisko

Na to, aby mohol fungovať systém sociálneho obstarávania v interoperabilnej podobe a pri dostatočne kvalitnej dátovej štruktúre pre navrhované dátové služby je nutné vytvorenie jednotného dátového skladu s takou dátovou štruktúrou, ktorá bude zabezpečovať dostatočnú presnosť algoritmov

(vyhodnocovania kritérií, identifikácia dodávateľov so špecifickou ponukou a pod.). Základná schéma dátového skladu zobrazuje základné elementy, ktoré budú nutné pre vývoj a poskytovanie efektívnych dátových služieb s možnosťou rozširovania o ďalšie dátové zdroje, príp. interoperabilné pre externé prostredie a integráciu aplikácií dostupných na trhu alebo vyvíjaných sociálnymi inovátormi.

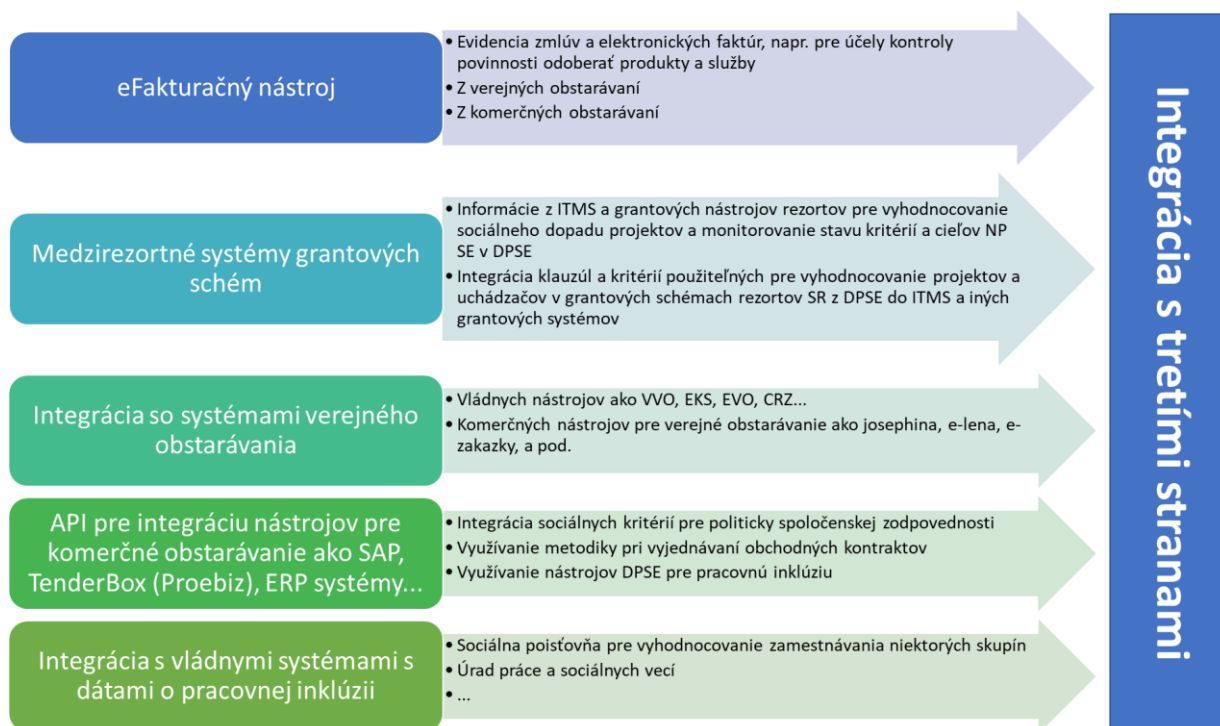

Obrázok 6 Základná koncepcia dátového skladu pre sociálne trhovisko

5.3. Princíp otvorenosti, integrovateľnosti a interoperability digitálnej platformy

Pre zabezpečenie rozvoja platformy bude zabezpečená taká úroveň otvorenosti, štandardizácie a interoperability, aby sa zabezpečili efektívne integrácie hlavne nasledujúcich funkcionalít:

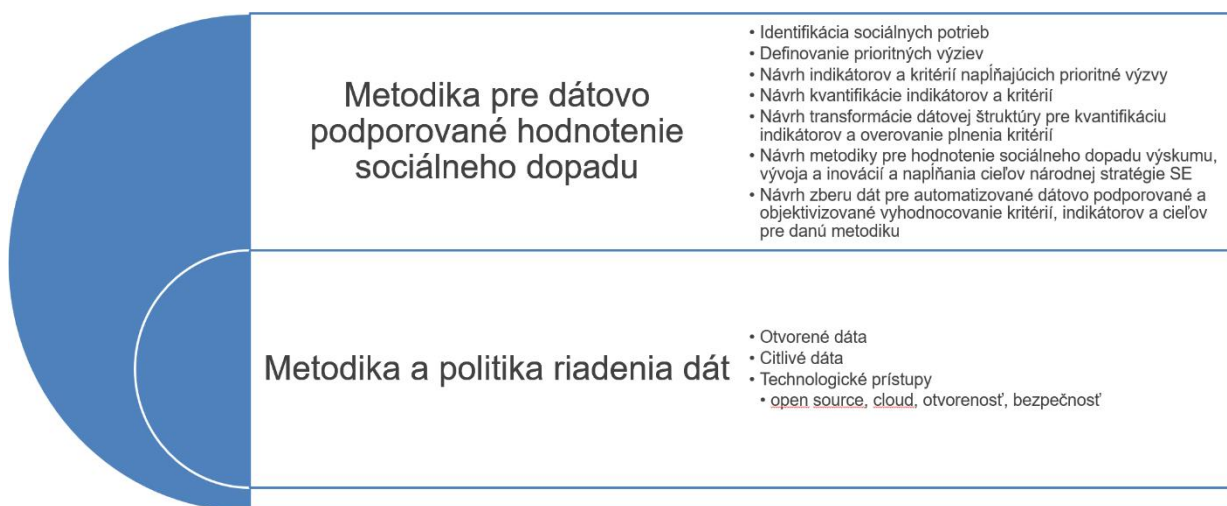
- Otvorená integrácia do SW pre verejné a komerčné obstarávanie
 - Integrácia šablón sociálnych kritérií pre nastavenie súťažných podmienok vo verejnom aj komerčnom obstarávaní.
 - Integrácia dátových služieb pre automatizované načítavanie zdrojových dát pre vyhodnocovanie splnenia sociálnych kritérií pre výber dodávateľa, ich automatizovaný dátovo podporovaný výpočet a vyhodnocovanie celkového poradia podľa digitalizovaných šablón metodík a kritérií.
 - Monitorovanie plnení kritérií zo strany dodávateľov do verejných zákaziek.
 - Načítavanie dát pre vyhodnocovanie verejného obstarávania z dát nepovinných publikovať, príp. v neštandardizovanej forme do národnej digitálnej platformy SE.
- Integrácia s ITMS a externých zdrojov dát o projektoch a aktivitách so sociálnym dopadom financovaných z verejných aj komerčných zdrojov, dobrovoľníckych aktivitách pre prepojenie databázy použiteľných kritérií pre grantové schémy a projekty, pre hodnotenie sociálneho dopadu projektov a uchádzačov o granty.
- Otvorená integrácia pre SW vývojárov, sociálnych inovátorov a aplikácie tretích strán (napr. GPS).

Obrázok 7 Základná koncepcia interoperability sociálneho trhu

5.4. Metodika pre dátovo podporované hodnotenie sociálneho dopadu

Cieľ: Vytvoriť jednotnú metodiku pre stanovenie a vyhodnocovanie sociálnych kritérií s podporou automatizovaného vyhodnocovania a dátovej validácie. Metodika bude konzultovaná so záujmovými skupinami ako aj pracovnými skupinami Európskej komisie a európskymi sieťami.

Obrázok 8 Základná koncepcia tvorby metodiky pre hodnotenie sociálneho dopadu

5.5. Tvorba infraštruktúry budovania dôvery

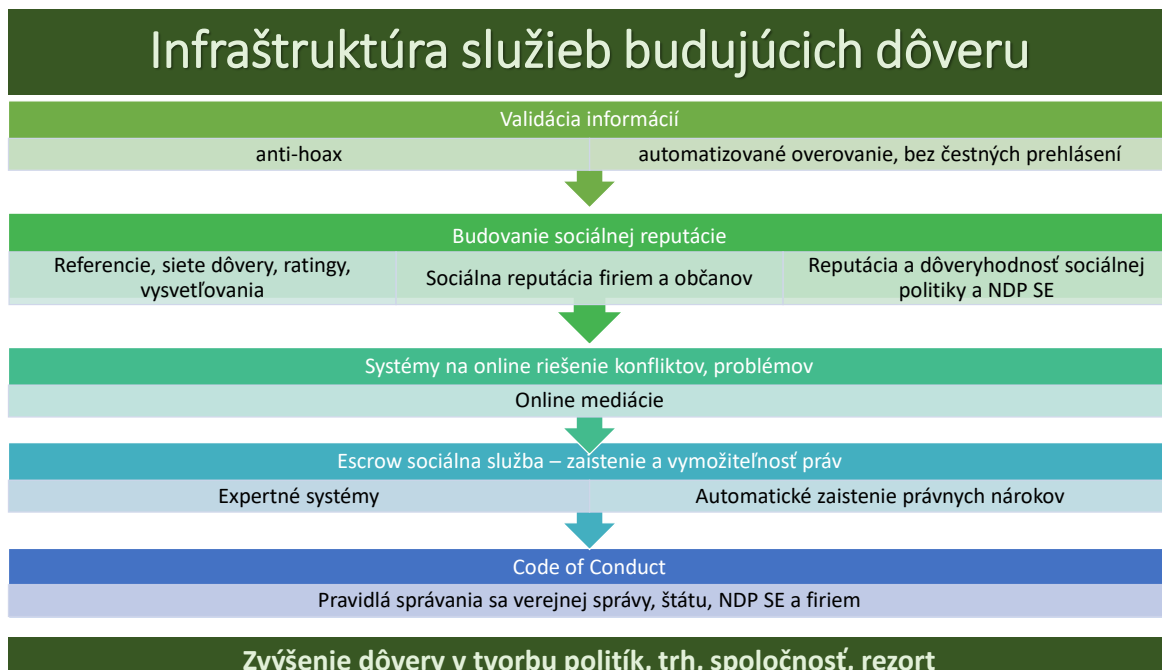
Táto aktivita je určená na vytvorenie dôveryhodného prostredia digitálnych dodávateľských reťazcov prostredníctvom otvorenej infraštruktúry digitálnych služieb pre podporu rozvoja dôvery v trhovom prostredí, prostredníctvom vývoja rámcových služieb pre tvorbu reputácie subjektov sociálneho trhu a sociálnych služieb, rozvojom digitálnych služieb pre budovanie reputácie, jej riadenia, riešenia sporov a zaisťovanie plnenia kontraktačných podmienok (escrow services).

Nástroje reputačného manažmentu

Interoperabilita a integrácia existujúcich systémov riadenia reputácie - siete referencií (vzťahových a referencií na dielo), agregácia spätnej väzby subjektov zmluvného vzťahu, návrh a vývoj jednotného referenčného systému riadenia reputácie, návrh a vývoj systému ochrany pred neférovými spätnými väzbami, systém validácie reputačných informácií

Interoperabilné nástroje pre online riešenie konfliktov

Návrh a vývoj prostredia pre podporu rozvoja alternatívnych (mimosúdnych) prístupov k riešeniu konfliktov z obchodného styku a iných relevantných procesov, návrh a vývoj podpornej infraštruktúry služieb pre online mediáciu, online arbitráž, vyjednávanie zmluvných penále, návrh interoperability pre špecializované systémy online riešenia konfliktov a integrácia do? relevantných systémov vrátane dátovej podpory z procesov súvisiacich s online riešením sporov.

Obrázok 9 Základné služby pre budovanie dôvery na digitálnej platforme

Nástroje pre zaisťovanie zmluvných podmienok:

- Návrh a vývoj systémov a služieb pre zlepšenie podmienok pre zaisťovanie plnenia zmluvných podmienok v digitálnom obchodnom prostredí, vytváranie podmienok pre tvorbu a rozvoj tretích dôveryhodných strán týchto služieb v digitálnom prostredí s efektívnejšími zaisťovacími službami.

Code of Conduct:

- Návrh Code of Conduct ako systému pravidiel správania sa účastníkov digitálneho ekosystému.

Aplikácia v oblasti sociálnych služieb:

- Takáto infraštruktúra služieb riadenia dôvery je aplikovateľná aj v službách verejnej a štátnej správy s pozitívnymi skúsenosťami z rôznych členských krajín. Ratingy štátnych a verejných príp. sociálnych služieb môžu slúžiť ako spätná väzba pre tvorcov politik, pre zvýšenie dôvery občanov v tieto služby ako aj efektívnejšie riadenie procesov a konfliktov vznikajúcich v procesoch poskytovania a riadenia týchto služieb.

5.6. Dátové služby pre pracovnú inklúziu

Cieľ:

- vytvoriť dátové služby a aplikácie pre podporu pracovnej inklúzie rôznych znevýhodnených a rizikových skupín,
- umožniť lepší prístup k vhodným pracovným miestam,
- rozvíjať pracovné podmienky znevýhodnených,
- rozvíjať kritériá pracovnej inklúzie v komerčnom sektore a aplikovať tieto kritéria pri vyjednávaní o verejných aj komerčných kontraktach,
- poskytnúť podporné aktivity v zmysle poradenstva a mentoringu firmám, ktoré chcú alebo sú povinné riešiť pracovnú inklúziu s metodikou vhodnosti postihov a znevýhodnení pre vhodné pracovné pozície a vytvárania vhodného pracovného prostredia a pracovných podmienok.

Dátové služby pre pracovnú inklúziu

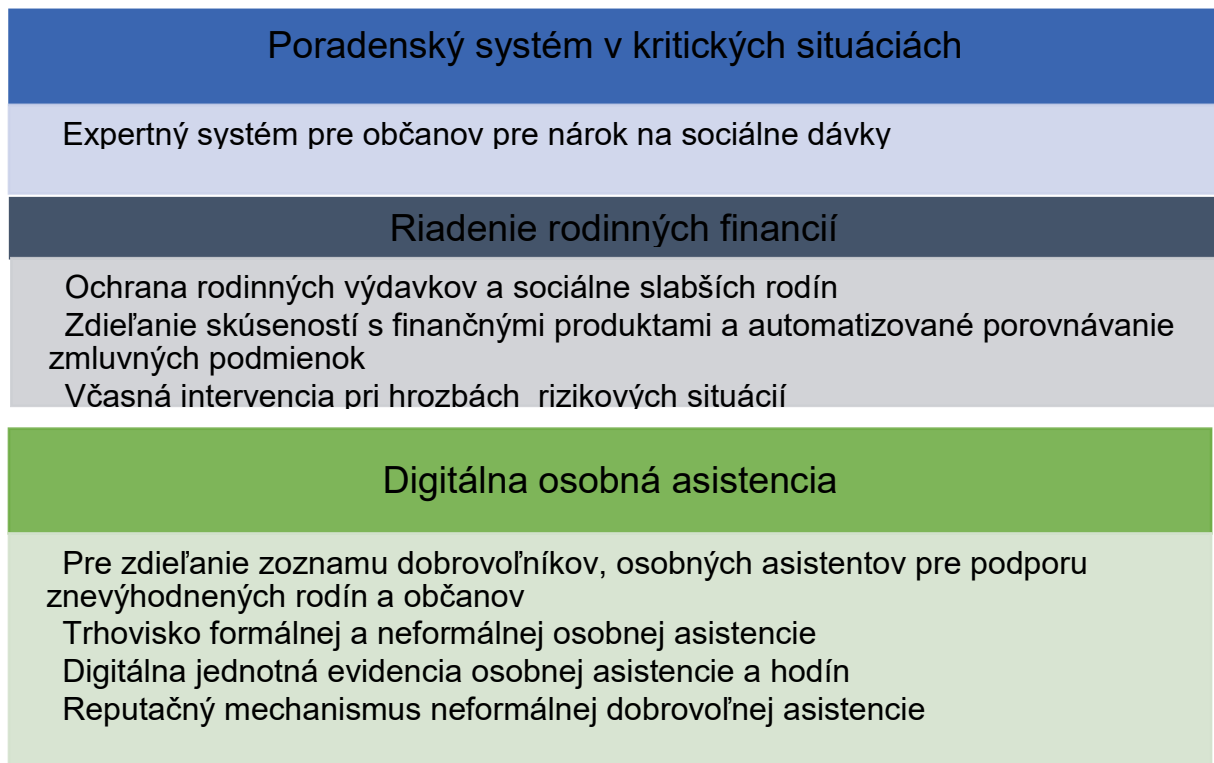

Obrázok 10 Koncepcia dátových služieb pre pracovnú inklúziu

5.7. Dátové služby pre sociálne slabé rodiny

Cieľ:

- Rozvíjať sociálne inovácie a dátové služby pre sociálne slabé rodiny.
- Rozvoj mobilných aplikácií, ktoré slúžia ako poradenský systém v kritických situáciách, ktorý môže byť na báze dobrovoľníctva ako aj e-gov služieb.
- Podpora rodinám v riadení ich rodinných financií, ochrana pred neefektívnymi výdavkami a spadnutia do „začarovaného kruhu“ hlavne pri finančných produktoch a službách.
- Digitalizácia osobnej asistencie v neformálnom aj formálnom modeli, digitalizovaná a objektivizovaná asistencia, prepojenie dobrovoľníkov a zdieľania služieb poskytovaných dobrovoľne občanmi s navrhnutým benefičným systémom a systémom evidencie a formulárov asistenčných služieb v mobilných aplikáciách (evidencia času, e-dohody prepojené s úradom práce a sociálnych vecí pre potreby ich evidencie a úkonov, kontrola finančných tokov).

Obrázok 11 Koncepcia dátových služieb pre vybrané dátovo podporované sociálne služby

5.8. Digitalizácia interných procesov

Cieľ: zefektívniť procesy súvisiace s implementáciou služieb digitálnej platformy pre sociálnu ekonomiku

Digitalizácia interných procesov MPSVaR a SE

Transformácia dokumentov a dát do digitálnej podoby
Riadenie procesov digitalizácie
Reporting, alerting

Administračná podpora prípravy a vkladania dát RSP do systému cez podpornú infraštruktúru zamestnancov NP SE

Aktualizácia a vkladanie dát za registrované sociálne podniky prostredníctvom regionálneho administrátora
Vyškolenie zamestnancov rezortných pracovísk pre rôzne služby NDP SE

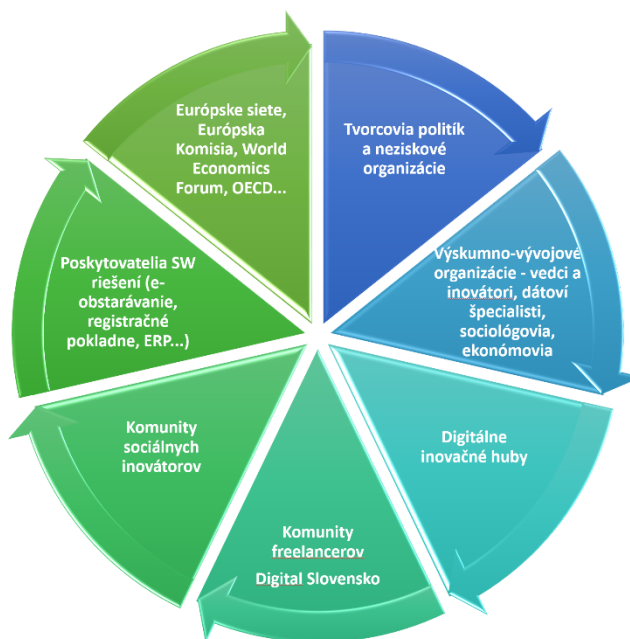
Obrázok 12 Dve oblasti dátovo podporovaných služieb pre interné procesy

5.9. Sociálne inovačné partnerstvo

Cieľ: vytvoriť záujmovú komunitu a zabezpečiť kontinuálny rozvoj platformy a systému digitálnych sociálnych služieb na báze prístupov living lab. Komunita bude pozostávať z:

- výskumníkov a akademického sektora pre návrhy a testovanie riešení sociálnych inovácií a politík, vývoja dátových služieb s podporou integrácie existujúcich digitálnych inovačných centier (innovation hubs),
- poskytovateľov SW riešení pre nasadenie inovácií na trh a do sociálneho systému,
- sociálnych inovátorov a inovačných ekosystémov pre rozvoj nápadov aj prostredníctvom hackathonov a iných európskych podporných akcií,
- tvorcov politík pre spätnú väzbu a možnosti zmien v národnom prostredí,
- ďalších aktérov partnerstva,
- Registera sociálnych inovátorov.

Sociálne inovačné partnerstvo – sociálny digitálny inovačný hub

Obrázok 13 Základná koncepcia vytvorenia sociálneho inovačného partnerstva

5.10. Politika riadenia dát

Vzhľadom na to, že digitálna platforma a rozvoj dátových služieb bude ovplyvnený nielen generovaním otvorených dát, ale aj agregovaním dát citlivého charakteru, je nutné navrhnuť vhodnú úroveň riadenia dát (ich spracovania a prístupu k dátam).

Zdroje citlivých dát budú riadené podľa vhodných prístupov na základe určeného využitia:

- prístupy agregovania dát,
- prístupy anonymizácie dát,
- prístupy GDPR a akceptácie zdieľania dát za definovanú protihodnotu.

Tieto prístupy je potrebné vypracovať pre čo najvyšší efekt využívania dátových služieb a budovanie motivácie zdieľať citlivé dáta za účelom poskytovania vyššej sociálnej hodnoty koncovým užívateľom.

6. VÝSLEDKY REALIZÁCIE PRVEJ FÁZY

V rámci národného projektu Inštitút sociálnej ekonomiky sa zrealizovali niektoré aktivity zahrnuté do prvej fázy vývoja sociálneho e-trhoviska.

Cieľom iniciatívy bolo vytvoriť katalóg sociálnych podnikov (SP), ktorý by bol praktickým pomocníkom pri obstarávaní a nakupovaní tovarov a služieb pre štátne inštitúcie, samosprávy a pre všetkých sociálne zmysľajúcich ľudí a zároveň by sa stal reálnym a bezplatným nástrojom na podporu činnosti sociálnych podnikov registrovaných v zmysle Zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch. Katalóg SP obsahuje podrobné informácie o vyše 350 registrovaných sociálnych podnikoch a je dobrým nástrojom prezentácie sociálnych podnikov. Okrem základných údajov (adresy

sídiel a existujúcich prevádzkarní, kontaktné údaje, informácie o právnej forme, druhu podniku a dátum získania štatútu „registrovaný sociálny podnik“) uvádza aj celkový počet zamestnancov, linky na webové stránky a profily na sociálnych sieťach.

Katalóg SP je prehľadná databáza tovarov a služieb rozdelená do kategórií, ktoré sa dajú jednoducho filtrovať alebo zadať priamo do vyhľadávacieho okna. Katalóg SP umožňuje vyhľadávanie podľa samosprávneho kraja, v ktorom sídli registrovaný sociálny podnik alebo má umiestnenú svoju prevádzkareň, podľa kategórie tovarov a služieb, ktoré ponúka (napr. cestovný ruch, dom a záhrada, doprava, stavebníctvo, atď.) a podľa počtu zamestnancov. Užívateľ si môže vyhľadať sociálne podniky, ktoré prijímajú servisné poukážky, realizujú náhradné plnenie v zmysle Zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti alebo sú registrované v registri partnerov verejného sektora. Užívatelia môžu sociálne podniky vyhľadávať aj na interaktívnej mape Slovenska.

Katalóg SP je určený všetkým, ktorí chcú kúpu tovaru alebo objednaním služby v sociálnom podniku podporiť spoločensky zodpovedné podnikanie. Môže byť užitočným nástrojom obstarávania tovarov a služieb pre nasledovné kategórie užívateľov:

- **Pre verejných obstarávateľov - Verejné obstarávanie so sociálnym aspektom**

Katalóg SP je unikátnym zdrojom informácií pre organizácie, inštitúcie, samosprávy, teda pre všetkých, ktorí sú v zmysle zákona o verejnom obstarávaní v postavení verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa a v kalendárnom roku začali alebo realizovali najmenej desať verejných obstarávaní podlimitných a nadlimitných zákaziek. V takom prípade sú povinní najmenej v 6 % z týchto verejných obstarávaní použiť sociálne a/alebo environmentálne hľadisko.

Registrované sociálne podniky sú v rámci sociálneho aspektu favorizované a je možné zadať im zákazku jednoduchšie cez vyhradené zákazky. Obstarávateľ tak môže napĺňať kvóty pre povinné sociálne hľadisko jednoduchším spôsobom, pretože vhodný sociálny podnik rýchlo a ľahko nájde v katalógu. .

- **Pre zamestnávateľov - Náhradné plnenia pre zamestnávateľov**

Ďalšou veľkou skupinou potenciálnych zákazníkov sociálnych podnikov sú zamestnávateľia, ktorí zamestnávajú viac ako 20 zamestnancov. Títo majú v zmysle zákona o službách zamestnanosti povinnosť zamestnávať z celkového počtu svojich zamestnancov aspoň 3,2 % osôb so zdravotným znevýhodnením. Túto povinnosť si môžu splniť nákupom služby alebo tovaru od podniku, u ktorého najmenej 30% zamestnancov tvoria občania so zdravotným znevýhodnením (tzv. integračné sociálne podniky). Takmer polovica podnikov aktuálne zaevidovaných v Katalógu SP túto možnosť ponúka.

- **Pre bežných občanov – platba servisnými poukážkami**

Servisné poukážky sú cenina, ktorou sa dá platiť za služby starostlivosti o dom a záhradu v registrovaných sociálnych podnikoch a zároveň tak podporiť dopyt po ich službách. Občania vo všeobecnosti môžu vyhľadávať tovary a služby alebo konkrétne sociálne podniky, ktorých spoločensky zodpovedné podnikanie chcú podporiť.

Vytvorenie verejného portálu a základná funkcionálna Katalógu SP

	X.221	XI.21	XII.21	I.22	II.22	III.22	IV.22	V.22	VI.22	VII.23	VIII.23	IX.23
Tvorba webu	■	■	■	■								
Formulár	■	■										
Zber údajov		■	■	■	■	■						
Napĺňanie			■	■	■	■	■					
Finalizácia						■	■	■				
Testovanie							■	■	■			
Zverejnenie									■			
Mediálna kampaň									■	■	■	
Údržba									■	■	■	■

Tabuľka 2 Časový harmonogram tvorby a administrácie katalógu SP počas trvania národného projektu

- **Wireframe:** návrh a vývoj dizajnu a funkcionality front-endu pre prezentáciu RSP, jednoduché Fulltextové vyhľadávanie a filtrovanie, informačnú sekciu, rankingy a geografickú embedded vizualizáciu.

Náčrt štruktúry a funkčnosti webovej stránky, návrh umiestnenia a veľkosť elementov, zadenovanie obsahu, sekcií, funkčnosti a prepojení jednotlivých prvkov.

- **Návrh a vývoj prostredia pre administrátora** podniku (regionálne centrá) a samotných podnikov.
- **Návrh a vývoj backendu** pre správu dát a API.
- **Návrh a vývoj dizajnu a funkcionality** front-endu pre prezentáciu RSP, jednoduché vyhľadávanie a filtrovanie, informačnú sekciu, rankingy a geografickú embedded vizualizáciu.

- **Zobrazenie výsledkov vyhľadávania na mape**

Mapová aplikácia: Naprogramovanie mapovej aplikácie, ktorá zobrazuje jednotlivé podniky v mape. Po kliku je možné zobraziť náhľad k podniku, umožnenie filtrovania podľa rôznych kritérií vrátane pracovnej inklúzie a typov postihov.

- **Prezentácie profilov** sociálnych podnikov a prepojenie na sociálne siete.
- **Informačná architektúra:** vytvorenie hierarchie stránok a menu.
- **Vizuálne prvky:** návrh grafiky, farby, typografia, logo, grafické prvky atď.
- **Návrh štruktúry dát,** ktoré je potrebné zbierať od RSP pre dosiahnutie cieľa.
- **Zber a vkladania dát,** vytvorenie formulára na zber údajov.
- **SEO,** optimalizácia webstránky pre vyhľadávače s cieľom zlepšiť organické vyhľadávanie a návštevnosť webstránky..

On-page optimalizácia: vytvorenie obsahu, zadenovanie kľúčových slov a ich použitie v nadpisoch, tituloch stránky, META popisoch, URL adrese a vnútorných odkazoch.

Off-page optimalizácia: spätné odkazy (link building), zdieľanie obsahu na sociálnych sieťach.

- **Administrácia:** K webovej stránke je jednoduchá administrácia, kde sa dajú administrovať texty, obrázky.
- **Nasadenie na server:** Nasadenie webovej stránky na server. Nastavenie tak, aby bola odolná voči útokom z vonku.
- **Doména:** Webstránka je umiestnená na samostatnom webovom sídle na adrese www.katalogsp.sk Webstránka je chránená protokolom HTTPS, čím je zabezpečené šifrovanie komunikácie medzi užívateľom a serverom.

Ďalšie zakúpené domény / aliasy, ktoré sú presmerované na hlavnú stránku katalógu SP:

www.nakupujmesrdcom.sk

www.katalogrpsk.sk

www.katalogregistrovanychsocialnychpodnikov.sk

www.katalogsocialnychpodnikov.sk

- **Prepojenie webovej stránky so sociálnymi sieťami:** Pridanie zdieľania jednotlivých podnikov na sociálne siete.
- **Testovanie:** Otestovanie webovej stránky na testovacom servery pred zverejnením.
- **Spustenie:** zverejnenie webovej stránky a sprístupnenie pre verejnosť.
- **Mediálna kampaň:** bol vypracovaný podrobný plán mediálnej kampane, ktorý je súčasťou prílohy:
 - 1. júna 2022 bol špeciálnou tlačovou konferenciou ministra Milana Krajniaka za prítomnosti zástupcu generálneho riaditeľa IA Norberta Tinku zverejnený Katalóg sociálnych podnikov (Katalóg SP). Informácia o zverejnení tohto dôležitého výstupu NP ISE sa formou tlačovej správy a reportáží dostala do RTVS, TV Markíza, TA3, TASR, aktuality.sk, TV7.sk, týždenník MY a ďalšie, ktoré z TASR prebrali tlačovú správu.
 - Prostredníctvom TASR a SITA bola vydaná ďalšia tlačová správa zameraná špeciálne na obsah Katalógu SP, jeho význam a možnosti použitia pre **verejných obstarávateľov**, Náhradné plnenia pre zamestnávateľov, využívajúcich náhradné plnenie v zmysle zákona o službách zamestnanosti, pre širokú verejnosť, ktorá má záujme využiť servisné poukážky.
 - PR články obsahovo zamerané na VO so sociálnym aspektom, na samosprávy, na zamestnávateľov; distribuované boli cez ZMOS a všetky dostupné médiá.
 - Séria FB postov, ktoré v pravidelných intervaloch informovali o Katalógu SP a motivovali k jeho napíňaniu a používaniu.
 - „Direct mail“ všetkým dôležitým cieľovým skupinám, pre ktoré môže byť katalóg SP zaujímavý: registrovaným sociálnym podnikom, samosprávam, našim partnerom a expertom, médiám – celkom na vyše 4 640 mailových adries.
 - Zvukové príspevky do dvoch rádii: Rádio Regina Stred a Rádio Slovensko.
 - Plán na ďalšie pokračovanie neplatenej kampane (RTVS, TA3):
 - o 11.7.2022 RTVS – Rádio Slovensko
<https://slovensko.rtvsk/clanky/spolocnost/297316/katalog-socialnych-podnikov>

- o 22.8.2022 Raňajky v TA3
<https://www.ta3.com/relacia/25369/vyznam-socialnych-podnikov-rastie-ich-dolezitost-pre-spolocnost-nam-priblizila-m-svecova>
- Mediálne výstupy:
 - o aktuality.sk
<https://www.aktuality.sk/clanok/2djh3sc/katalog-socialnych-podnikov-na-slovensku-ponuka-so-srdcom/?preview=7f03a23b7170b193e2f92a8a7d01ac0950af75b156b9661df598f6af29de0e0f>
 - o teraz.sk
<https://www.teraz.sk/regiony/produkty-a-sluzby-socialnych-podnikov/637619-clanok.html>
 - o podnikajte.sk
<https://www.podnikajte.sk/zakonne-povinnosti-podnikatela/katalog-socialnych-podnikov>
 - o Poproč
<https://www.poproc.sk/--23-1630-katalog-socialnych-podnikov>
 - o Sociálne služby Trnava
<https://socialnesluzby.trnava.sk/news/online-katalog-socialnych-podnikov/>
 - o Verejné obstarávanie v praxi
<https://www.vovpraxi.sk/sk/casopis/verejne-obstaravanie-pravo-a-prax/katalog-socialnych-podnikov-na-slovensku.m-428.html>
 - o FINSIDER
<https://www.finsider.sk/spravy/rezort-prace-spusta-on-line-katalog-tovarov-a-sluzieb-ktore-ponukaju-socialne-podniky/>
- **Aktualizácia a údržba** je dôležitou súčasťou prevádzky a zabezpečenia jej správneho fungovania a aktuálnosti a je zabezpečená pomocou:
 - Pravidelnej aktualizácie softvéru.
 - Optimalizácie výkonu s využitím nástrojov na meranie rýchlosti načítania stránky a optimalizovanie veľkosti obrázkov alebo kódu.
 - Aktualizácie obsahu a údajov prebieha manuálne, po prijatí žiadosti od RSP, zodpovedný pracovník upraví alebo doplní chýbajúce údaje.
 - Kontroly funkčnosti.
 - Monitorovania bezpečnosti.
 - Pravidelného zálohovania.

Kompletná dokumentácia s nastaveniami, so zdrojovým kódom a s postupom údržby a plánom aktualizácie katalógu SP je detailne popísaná vo vypracovanom manuáli „Dokumentácia ku katalógu SP a mape sociálnych podnikov“. Súčasťou manuálu je aj video návod na obsluhu katalógu SP.

Detailnejší popis web portálu pre sociálne podniky: www.katalogsp.sk

Responzívny dizajn – webstránka je navrhnutá pre viaceré zariadenia tak, aby sa obsah automaticky prispôbil rôznym veľkostiam obrazoviek, od počítačov až po mobilné zariadenia. Tento prístup

umožňuje používateľom prístup k rovnakej informácii a funkciám bez ohľadu na to, na akom zariadení sa pripájajú.

Hlavná stránka Katalóg SP

Na hlavnej stránke sa zobrazuje 9 „kariet RSP“ so základnými informáciami o RSP (názov, kraj, adresa, tel. a emailový kontakt). Tieto zobrazenia sú náhodne generované a poradie zobrazených RSP na hlavnej stránke sa pravidelne mení.

Vyhľadávanie je zabezpečené pomocou:

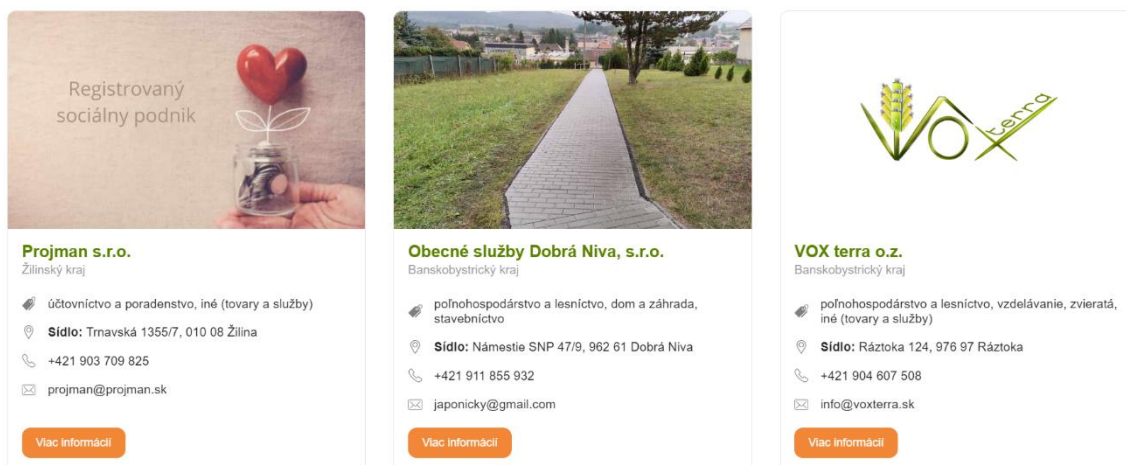
- **Fulltextového vyhľadávania podľa kľúčových slov.** Po zadaní ľubovoľného slova sa zobrazia podniky, v ktorých sa dané slovo nachádza v popise, alebo kdekoľvek v texte karty RSP.
- **Filtrovanie** podľa krajov, kategórií a počtu zamestnancov. V poslednom okienku je možnosť zobraziť podniky, v ktorých je možnosť využiť náhradné plnenie, sú zapísané registri partnerov VS, alebo prijímajú servisné poukážky

Obrázok 14 Katalóg sociálnych podnikov – úvodná stránka

Zobrazenie výsledkov vyhľadávania:

Po zadaní kľúčového slova a/alebo zvolení požadovaných kritérií vo filtroch, sa na stránke zobrazia podniky, ktoré zodpovedajú navoleným parametrom.

Obrázok 15 Katalóg sociálnych podnikov – možnosť využitia kritérií vo filtroch

Po kliknutí na „Viac informácií“ sa návštevníkovi otvorí v novom okne samostatná podstránka – karta RSP, kde nájde detailnejšie informácie o vybranom podniku.

Interaktívna mapa

Na hlavnej stránke je prelink na prehľad RSP zobrazených na mape SR. Princíp vyhľadávania je rovnaký ako pri klasickom zobrazení. Po zadaní kľúčového slova a/alebo zvolení požadovaných kritérií vo filtroch, sa **na mape** zobrazia podniky, ktoré zodpovedajú navoleným parametrom.

Vyhľadajte sociálne podniky na mape Slovenska

Preskúmať mapu

Obrázok 16 Katalóg sociálnych podnikov – vyhľadávanie podnikov na mape Slovenska

Obrázok 17 Katalóg sociálnych podnikov – karta RSP, detailný popis podniku

Pod úvodným blokom sa nachádzajú základné informácie o RSP: Druh RSP, IČO, DIČ, IČ DPH, Platca DPH, Dátum pridelenia štatútu, počet zamestnancov, informácia o servisných poukážkach, náhradnom plnení a zápise do registra partnerov verejného sektora.

Súčasťou základných údajov sú aj prelinkovania na sociálne siete a webovú stránku daného RSP. Každý RSP má vytvorený prelink na Finstat a ORSR, kde je možné získať ďalšie aktuálne informácie o podniku

Základné údaje

Druh RSP: integračný, všeobecný	Sídlo: Niklová 2190, 926 01 Sereď	IČO: 50172751
Dátum pridelenia štatútu: 27.11.2020	Tel.: +421 915 906 860	DIČ: 2120209289
Počet zamestnancov: 1-5	E-mail: shop@kidvak.sk	IČ DPH: SK2120209289
Servisné poukážky: Nie	f i	Finstat
Náhradné plnenie: Áno	Web	OR SR
Platca DPH: Áno		

Obrázok 18 Katalóg sociálnych podnikov – základe údaje o RSP

V ďalšom bloku sú informácie o prevádzkarňach subjektu, ich ponuke, kontakty a fotky. Pokiaľ má RSP viacero prevádzkarní, všetky sú zobrazené samostatne pod sebou.

Banner – fotky RSP, v prípade nedodania vlastných fotiek, sa používajú všeobecné fotky z fotobanky

LOGO

V úvodnej časti je vyhradený priestor na predstavenie podniku so stručnou informáciou o ponúkaných tovaroch a službách.

Nasleduje špecifikácia ako podnik napĺňa podmienku dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu v spoločnosti, čím sa odlišuje od bežných podnikateľov.

Kategórie, v ktorých RSP ponúka svoje tovary a služby sa nachádzajú spodnej časti úvodného bloku.

Naša ponuka

P&M CONSTRUCTA, s. r. o.

Predaj a realizácia betónových a kovových plotov, zámkovej dlažby, prístreškov, pergol, markíz, žalúzií, roliet a sieťok na okná.

 Robotnícka 30, 036 01 Martin

 +421 940 927 060

 obchod@pmconstructa.sk

EL CHAPO

Predaj mexických street food jedál.

 Gogoľova 2, 036 01 Martin

 +421 908 804 777

 info@elchapo.sk

Obrázok 19 Katalóg sociálnych podnikov – prehľad prevádzkarní RSP

Dôležité informácie

Základné informácie o katalógu SP a dôležité informácie k VO, servisným poukážkam a náhradnému plneniu na nachádzajú na samostatných podstránkach, kde sú jednotlivé témy popísané detailnejšie.

Komu je určený

Všetkým, ktorí chcú kúpou tovaru alebo objednaním služby v sociálnom podniku podporiť zodpovedné podnikanie.

Zamestnávateľom

Máte viac ako 20 zamestnancov a chcete využiť možnosť NÁHRADNÉHO PLNENIA?

Zistiť viac

Verejným obstarávateľom

Chcete využiť výnimky zo zákona o VO a obstarávať s použitím SOCIÁLNEHO HLADISKA?

Zistiť viac

Fyzickým osobám

Chcete nakupovať v sociálnych podnikoch? Môžete tak urobiť priamo alebo cez SERVISNÉ POUKÁŽKY.

Zistiť viac

Obrázok 20 Katalóg sociálnych podnikov – dôležité informácie pre zamestnávateľov, obstarávateľov a podporovateľov zodpovedného podnikania

Zaradenie RSP do katalógu SP

Registračný formulár bol vytvorený cez službu „Google Forms“ a nachádza sa na verejne prístupnom linku: https://docs.google.com/forms/d/1vn46SftFfoqf7099fCrbWoDLOUfazi8UT_c2wb8mmzE/

Pomocou tohto formulára RSP jednoducho vyplní potrebné informácie, priloží logo a fotografie a odošle na spracovanie. Prelink na registračný formulár sa nachádza aj na úvodnej stránke katalógu SP.

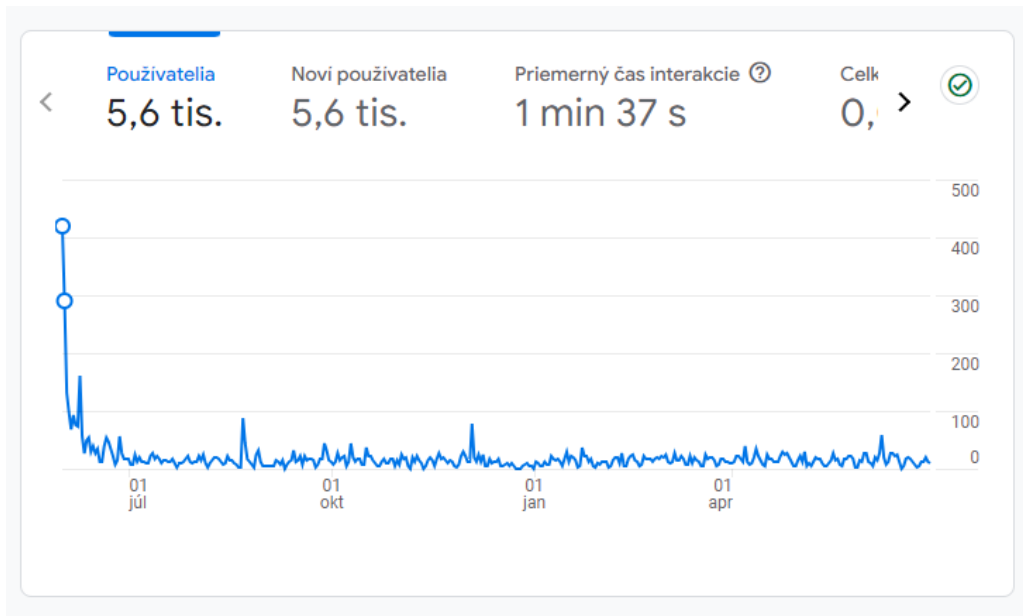
Formulár pre registráciu v KATALÓGU SOCIÁLNYCH PODNIKOV Ponúkame Vám možnosť bezplatne sa zaregistrovať do KATALÓGU REGISTROVANÝCH SOCIÁLNYCH PODNIKOV, v ktorom predstavíte vaše produkty a služby potenciálnym zákazníkom, verejným obstarávateľom a firmám pre účely náhradného plnenia.	Kľúčové slová - ponuka tovarov a služieb pre celý podnik * Vymenajte poskytované tovary/služby v 1. páde (napr. kaviareň, nádobník, svičky, cukrovinky, práčovňa, hotel, reštaurácia, ponožky, riada, zemné práce, bičanie, žehlenie, poradenstvo, kosenie, kovovýroba, drevovýroba a iné). Údaje slúžia pre vyhľadávanie v Katalógu podľa zadaného slova. Vaša odpoveď	Plátca DPH * ☐ Áno ☐ Nie
KATALÓG SP nájdete na stránke https://katalogsp.sk	Základné údaje o RSP	Sídlo RSP * Uveďte presnú adresu sídla firmy podľa OR SR / Ulica, číslo domu, obec/mesto, PSČ. Vaša odpoveď
ZÁKLADNÉ ÚDAJE o RSP Táto sekcia je venovaná údajom o RSP - "Ničo o nás"	Druh RSP * ☐ integračný ☐ bývania ☐ všeobecný	Samosprávny kraj * Vyberte: ☐ Banskobystrický kraj ☐ Bratislavský kraj ☐ Košický kraj ☐ Nitriansky kraj ☐ Prešovský kraj ☐ Trenčiansky kraj ☐ Trnavský kraj ☐ Žilinský kraj
Názov sociálneho podniku * Uveďte obchodné meno evidované v OR SR / ŽR SR. Vaša odpoveď	Dátum pridelenia štatútu RSP * Dátum: dd. mm. rrrr	Telefónne číslo * Uveďte 1 telefónne číslo, na ktorom vás môžu kontaktovať prípadní zamestnanci. Telefónne číslo zadajte vo formáte +421..... Vaša odpoveď
Čo ponúkate? (profil firmy) * Predstavte svoj podnik, aktuálnu činnosť a ponuku svojim zákazníkom. Odporúčame jasne popísať, kto sú vaši zákazníci a čo im môžete ponúknuť. Vaša odpoveď	Celkový počet zamestnancov * Vyberte jednu z možností: ☐ 1 - 5 ☐ 6 - 10 ☐ 11 - 15 ☐ 16 - 20 ☐ 21 a viac	Mailová adresa * Uveďte mailovú adresu vhodnú na kontaktovanie. Vaša odpoveď
V čom je Váš podnik spoločensky prospešný? * Popíšte, čím sa vaše podnikanie odlišuje od bežných podnikateľov. Uveďte ako Váš podnik naplňuje podmienku dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu v spoločnosti. Vaša odpoveď	Servisné poukážky * Potvrďte, či aktuálne umožňujete v RSP platiť za služby pomocou servisných poukážok. ☐ Áno ☐ Nie	Webová stránka RSP Zadajte URL adresu stránky (skopírujte presnú adresu z prehliadača). Vaša odpoveď
Podnikáme v oblastiach - aktuálny predmet podnikania RSP (všetky prevádzkárne spolu) Vyberte kategóriu/-e, ktoré najviac zodpovedajú aktuálne poskytovaným službám/produktom ZA CELÝ PODNIK: ☐ Ešiacie a upratovacie služby ☐ poľnohospodárstvo a lesníctvo ☐ dom a záhrada ☐ stavebníctvo ☐ doprava ☐ ochrana a bezpečnosť ☐ ubytovanie a stravovacie služby ☐ cestovný ruch ☐ vzdelávanie ☐ účtovníctvo a poradenstvo ☐ kultúra a šport	Náhradné plnenie * Uveďte, či poskytujete náhradné plnenie v zmysle Zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti. ☐ Áno ☐ Nie	Facebook RSP Uveďte URL adresu vášho firemného FB konta (napr. https://www.facebook.com/socialnaekonomika.sk/)

Obrázok 21 Katalóg sociálnych podnikov – formulár na registráciu

Spracovanie doručeného formuláru prebieha manuálne, texty prechádzajú kontrolou a gramatickou úpravou. Fotografie sa upravujú do požadovaného formátu a veľkosti.

Zhodnotenie ročného fungovania Katalógu SP

Katalóg SP bol oficiálne sprístupnený verejnosti 1. júna 2022 a za rok máme k dispozícii prvé štatistiky. Celková návštevnosť stránky v termíne od 1.6.2023 – 30.6.2023 podľa Google Analytics vykazuje 5,6 tisíc používateľov s priemernou interakciou 1,37 minúty.

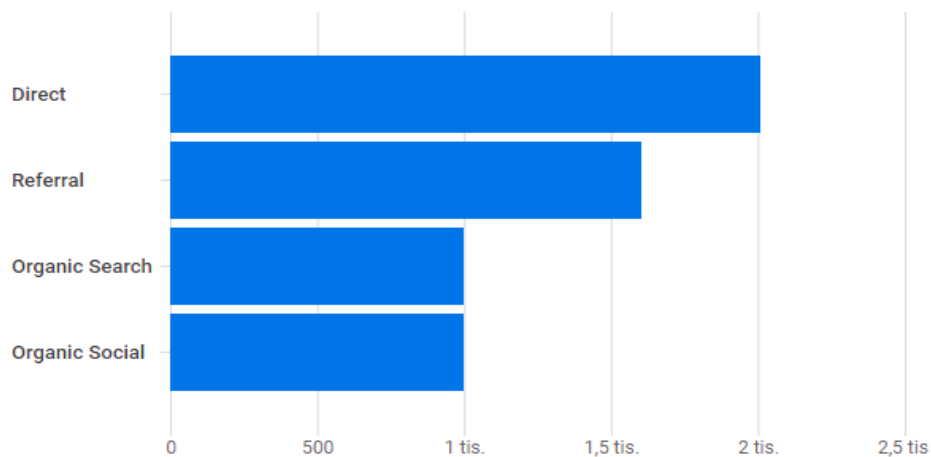

Obrázok 22 Katalóg sociálnych podnikov - analytika

Spriemerovaná denná návštevnosť za popisované obdobie je okolo 14 používateľov. Návštevnosť sa výrazne zvýšila v dňoch 22. august 2022, 3. december 2022 a 8. jún 2023.

AKVIZÍCIA

Publikum k stránke pristupovalo z rôznych distribučných kanálov. Z grafu vyplýva, že najviac príchodov na stránku bolo spôsobom „Direct“ – priamym zadaním URL adresy.

Graf 6 Prehľad prístupov na stránku podľa distribučných kanálov (dáta z 14.11.2023)

„Referral“ je druhým najvyužívanejším spôsobom akvizície návštevníka. Ide o príchody na stránku prostredníctvom odkazov z iných webových stránok. V našom prípade je to hlavne doména socialnaekonomika.sk.

Príchody na stránku cez „Organic search“ vyčíslujú návštevnosť pochádzajúcu z vyhľadávačov.

Posledný report v prehľade akvizícií návštevnosti je „Organic Social“. Google Analytics do tohto zdroja ráta prístupy na web zo sociálnych sietí, referenciou je v tomto prípade konto facebook.com/socialnaekonomika.sk.

SPRÁVANIE

Správanie zobrazuje prehľad aktivít, ktoré návštevníci sledujú na stránke.

1	Katalóg sociálnych podnikov - KATALÓG sociálnych podnikov
2	Mapa registrovaných sociálnych podnikov - KATALÓG sociálnych podnikov
3	Náhradné plnenie pre zamestnávateľov - KATALÓG sociálnych podnikov
4	Error s.r.o. - KATALÓG sociálnych podnikov
5	VARTOTH s.r.o. - KATALÓG sociálnych podnikov
6	Služby obce Poproč s. r. o., r. s. p. - KATALÓG sociálnych podnikov
8	Obecné služby Spišská Teplica s.r.o. - KATALÓG sociálnych podnikov
9	JASPIRE s.r.o. - KATALÓG sociálnych podnikov
10	SLOVENSKÁ CHRÁNENÁ DIELŇA s.r.o. - KATALÓG sociálnych podnikov

Katalóg sociálnych podnikov – figuruje ako najnavštevovanejšia stránka, ide o domovskú stránku domény a nachádzajú sa na nej všetky vyhľadávacie filtre katalógu.

Mapa registrovaných sociálnych podnikov je druhou základnou stránkou, rovnako sú na nej k dispozícii všetky vyhľadávacie možnosti a sociálny podnik je zároveň možné lokalizovať priestorovo podľa adresy sídla.

V dátume vypracovania sa návštevníci zaujímali aj o stránku s informáciami k možnostiam náhradného plnenia.

Následne sa zaujímali aj o stránky jednotlivých sociálnych podnikov, ktoré sú publikované na doméne Katalagsp.sk

Obrázok 23 Prehľad aktivít, ktoré návštevníci sledujú na stránke

ZÁVER A IMPLEMENTAČNÉ ODPORÚČANIA

Dôraz na rozvoj sociálnej ekonomiky a sociálnej hodnoty v obchodných vzťahoch sa začína v ostatných rokoch zvyrazňovať nielen v európskych strategických dokumentoch a politikách ale aj v národných iniciatívach členských krajín EÚ vrátane Slovenska. Efektívnosť a účinnosť opatrení pre rozvoj v tejto oblasti je v súčasnosti výrazne spätá s technologickým rozvojom v oblasti dátového hospodárstva, ktoré ponúka bezprecedentné prínosy vo forme inovatívnych digitálnych riešení a dátových služieb s vysokým potenciálnym dopadom na zvýšenie kvality života znevýhodnených a zraniteľných skupín obyvateľov. Aby sa tento rozvoj efektívne podporil, je potrebná podpora verejného, neziskového sektora a vlád.

Vzhľadom na priority rozvoja v tejto oblasti a zároveň na základe zistenia slabej angažovanosti registrovaných sociálnych podnikov vo verejných zákazkách a nedostatočnej aplikácii sociálnych kritérií v komerčnom aj verejnom obstarávaní sme v oblasti rozvoja sociálnej ekonomiky v rámci národného projektu Inštitút sociálnej ekonomiky identifikovali niektoré, z nášho pohľadu, digitálne inovácie významné pre dosiahnutie pozitívneho dopadu na ciele sociálnej ekonomiky a podpory sociálneho podnikania na Slovensku. Hlavným riešením je vytvorenie digitálnej platformy, ktorá bude nielen priestorom pre jednoduchý prístup k digitálnym službám a funkcionalitám, ktoré budú podporovať transparentnosť na trhu sociálnych podnikov a implementáciu kritérií pre riadenie verejných aj komerčných obstarávaní so sociálnym aspektom. Podporí pracovnú inklúziu, monitoring a tvorbu sociálnych politík a jej dopadov ako aj rozvoj sociálneho inovačného partnerstva pre kontinuálny rozvoj digitálnej platformy a prostredia sociálnej ekonomiky.

V rámci digitálnej platformy sme identifikovali nasledujúce špecifické digitálne služby a opatrenia, ktoré je možné realizovať ako veľký systémový projekt zvyrazňujúci synergiu jednotlivých prvkov a inovácií alebo ako samostatne fungujúce sociálne digitálne inovácie fungujúce aj samostatne:

- **Sociálne e-trhovisko, ktoré je možné realizovať vo viacerých etapách:**
 - základný webový portál zabezpečujúci prezentáciu registrovaných sociálnych podnikov s informáciami o ich ponuke (katalóg SP),
 - dátové riešenie s podporou interoperability, ktoré umožnia identifikáciu registrovaného sociálneho podniku ako vhodného dodávateľa pri definovaní verejnej a komerčnej zákazky a definovanie sociálnych kritérií pre vyjednávanie s dodávateľmi prioritizujúcich dodávateľov so sociálnym aspektom,
 - dátové riešenia pre identifikáciu, výpočet a validáciu sociálnej hodnoty rozvojom vhodnej dátovo podporovanej metodiky podporujúcej výber sociálnych kritérií, ich definíciu, možnosti monitorovania ako aj automatizáciu výpočtu a validáciu plnenia týchto kritérií,
 - dátové služby pre podporu budovania dôvery v sociálny dodávateľský reťazec, rozvoj metodiky určovania sociálnej hodnoty ako aj férový a transparentný rozvoj aplikácie týchto kritérií do dodávateľských firiem.

- **Dátové služby pre podporu pracovnej inklúzie**, ktorá prostredníctvom identifikácie pracovných príležitostí s podporou metodiky pre pracovnú inklúziu na báze zdravotného znevýhodnenia bude účinne prepájať dopyt po pracovných miestach rizikových a znevýhodnených osôb s ponukou pracovného trhu. Táto pracovná inklúzia bude podporovaná vhodnými mentoringovými a tréningovými aktivitami, príp. prostredníctvom zvyšovania povedomia o praktikách dobrej praxe.

- **Dátové služby pre podporu sociálne slabých rodín** v oblasti podpory rodinných financií, osobnej asistencie príp. digitálneho expertného poradenského systému zabezpečujúcich prístup k službám, na ktoré majú relevantné skupiny nárok.
- **Dátové riešenia** pre zvýšenie efektívnosti interných procesov verejnej a štátnej správy v oblasti **monitoringu a tvorby politík** sociálnej ekonomiky a sociálnych služieb.
- **Sociálne inovačné partnerstvo**, ktoré prostredníctvom budovania sociálneho digitálneho inovačného hubu spája účastníkov prostredia sociálnej ekonomiky (vedcov a výskumníkov, sociálnych inovátorov, tvorcov politík, komerčného, verejného a neziskového sektora a širokej verejnosti), identifikuje medzery a príležitosti a dokáže prichádzať s vhodnými modelmi vývoja a nasadenia sociálnych inovácií v európskom priestore.

Existujú viaceré scenáre podpory rozvoja danej digitálnej platformy alebo dátových služieb. Tieto scenáre sú závislé od možnosti financovania z verejných zdrojov a identifikácie vhodných dodávateľov príp. možností inovačných partnerstiev na trhu digitálnych sociálnych inovácií.

Strategické projekty národného významu

Na základe diskusií pracovného tímu tohto projektu, najsystemovejším riešením zabezpečujúcim synergické efekty spomínaných služieb a funkcionalít ako jednotného digitálneho systému sociálnej ekonomiky by bola realizácia dvoch veľkých systémových (národných) a troch súvisiacich podporných projektov:

- **Digitálna platforma pre sociálne trhovisko a pracovnú inklúziu**, ktorá by zahŕňala všetky nevyhnutné funkcionality pre dátovo podporovanú metodiku sociálnej hodnoty, zabezpečenie interoperability, služieb budovania dôvery a riešenia konfliktov, ako aj služby pre pracovnú inklúziu, ktorá bude plniť systémovú funkciu podpory rozvoja inkluzívneho pracovného trhu prostredníctvom motivácie implementácie kritérií a podpory firiem so sociálnym aspektom.
- **Podpora sociálne slabých rodín, znevýhodnených a rizikových skupín** v oblasti zodpovedného riadenia a odolnosti rodinných financií, v oblasti inteligentnej podpory prístupu k sociálnym službám prostredníctvom expertného systému vo webovej alebo mobilnej aplikácii pre rizikové a znevýhodnené skupiny vyhodnocujúcej oprávnenosť služby a v niektorých prípadoch automatizáciu dodania danej služby ako aj v oblasti rozvoja digitálnej podpory osobnej asistencie nielen pre reporting ale aj pre identifikáciu vhodného asistenta, podpory a automatizovaného ohodnotenia dobrovoľníckych aktivít a zvýšenie dôvery v tejto oblasti.

Oba projekty by museli obsahovať aj služby reportingu a monitoringu stavu a dopadu daného riešenia na komunitu koncových užívateľov. Pre účely vyhodnotenia rôznych modelov financovania si tieto projekty vyžadujú vypracovanie štúdie udržateľnosti s návrhom technickej špecifikácie, udržateľnosti príjmového modelu, a vzhľadom na dátové riešenie aj indikátory a hodnoty očakávaného dopadu s výberom indikátorov automatizovane vyhodnocovaných daným digitálnym riešením.

Tieto národné projekty odporúčame podporiť troma podpornými projektami/iniciatívami:

- Projekt budovania národného sociálneho výskumného a inovačného hubu, ktorý by využíval definované charakteristiky podobných výziev Európskej komisie v programe Horizon2020 a Horizon Europe pre podporu rozvoja hubov európskeho výskumného priestoru a digitálnych inovačných hubov príp. platforiem ako Aliancie európskych univerzít, COST (European Cooperation in Science and Technology – grantový program EÚ pre európskych výskumníkov a inovátorov) alebo networkingovo orientovaných CSA (Coordination and support action –

Koordináčna a podporná akcia) a i. Cieľom by bolo vytvorenie hubu, ktorý podporuje rozvoj sociálnych inovácií, zapájanie sa do vedecko-inovačno-politických pracovných skupín na európskej úrovni a synergické prepájanie účastníkov sociálnej ekonomiky. Výsledkom týchto aktivít by mali byť novo vytvorené partnerstvá, strategické dokumenty, relevantné projekty podané v definovanej oblasti účastníkmi hubu a naplňajúce stanovené ciele, rozvoj zručností a sociálneho inovačného prostredia v kreatívnom a motivačnom prostredí.

- Projekt koordináčnych a podporných aktivít k oblasti digitalizácie sociálnej ekonomiky, ktoré sú podpora naplňanie primárnych cieľov národných projektov. Patria k nim mentoringové, konzultačné a tréningové aktivity pre komunity rozvíjajúce digitálne sociálne inovácie a riešenia, pre organizácie začínajúce uplatňovať pracovnú inklúziu, pre podporu prenosu poznatkov, vzorových praktík príp. iných podporných aktivít nie priamo financujúce vývoj inovačných riešení.
- Projekt sociálnej reformy štátnej podpory vedy, výskumu a inovácií sociálneho ekosystému s možnosťami
 - reformy existujúcich programov s cieľom implementácie špecifických výziev v spolupráci s Výskumnou a inovačnou autoritou Úradu vlády SR a ostatnými ministerstvami implementujúcimi ich špecifické rozvojové a inovačné programy,
 - založenia vlastnej agentúry pre podporu rozvoja sociálnych inovácií a inovácii so sociálnymi aspektami, kde cieľom je vytvorenie fondu pre financovanie relevantných rozvojových projektov v danej oblasti a špecifickým zameraním na sociálnu ekonomiku. Založenie a fungovanie takejto agentúry by mohlo byť financované zo štátneho rozpočtu doplnené financovaním z relevantných programov EÚ a zdrojov komerčných a nadačných organizácií. Cieľom by bolo efektívne podporovať financovanie a rozvoj tých inovačných aktivít, ktoré najlepšie naplňajú relevantné ciele s krátkym časom nasadenia na trh alebo do spoločnosti a s ich najväčším pozitívnym dopadom.

Tieto projekty by si vyžadovali koordináciu a spoluprácu MPSVaR SR ako zodpovedného orgánu za rozvoj sociálnej ekonomiky s národným riadiacim orgánom a implementačnými orgánmi pre štrukturálne fondy. Projekty si vyžadujú dlhší časový rámec, ktorý by v prípade okamžitého riešenia modelu financovania bol zvládnuteľný do konca programovacieho obdobia 2021-2027.

Špecifické projekty pre podporu rozvoja sociálnej ekonomiky

Okrem už realizovaného projektu základnej webovej služby pre prezentáciu registrovaných sociálnych podnikov popísanej v kapitole 6, existuje priestor pre implementáciu samostatných špecificky zameraných projektov pre riešenie konkrétnych čiastkových cieľov digitálnej platformy. Tieto už boli vyššie popísané formou čiastkových funkcionalít a samostatných dátových služieb. Ideálnou podporou k týmto špecifickým projektom by boli navrhované podporné projekty v časti strategických projektov ako horizontálna podpora inovácii pre rozvoj sociálnej ekonomiky. Špecifické projekty by mohli byť rozdelené do nasledujúcich tém s odhadovanou časovou náročnosťou:

- 1) Vývoj aplikácie interoperabilného riešenia sociálneho pracoviska s funkciou identifikácie vhodného RSP alebo dodávateľa so sociálnym aspektom na základe definovania zákazky vo forme automatizovanej služby s podporou umelej inteligencie a identifikácie a odporúčaní vhodných sociálnych kritérií pre výber dodávateľa alebo vyjednávanie zmluvných podmienok. Integrovanou súčasťou služby vo forme webovej aplikácie s API – integračným rozhraním by bola dátová podpora kategorizácie a klasifikácie produktov a služieb, šablón pre definovanie zákazky, základných ratingových nástrojov, nástroje plánovania dopytu a produkcie so sociálnym aspektom a nástroja pre komunikáciu medzi dodávateľom a obstarávateľom

v prípade neintegrácie do systémov tretích strán. V rámci aplikácie by bola zabezpečená integrácia a spracovanie údajov zo systémov verejného obstarávania (VVO, EKS, CRZ, ePVO) pre reportovanie, spracovanie dát, monitoring, podporu odporúčacích systémov a vyhodnocovanie štatistík. V rámci API bude podporovaná integrácia s komerčnými nástrojmi tretích strán, ktoré na jednej strane budú prijímať informácie, dáta a služby sociálnej digitálnej aplikácie a zároveň posielat' vybrané dáta späť do aplikácie pre vyhodnocovanie stavu a dopadu. V rámci spracovania dát a vyhodnocovania vhodnosti dodávateľa a kritérií budú implementované technológie najmodernejších prístupov AI (napr. v oblasti rozsiahlych jazykových modelov a i. dátových technológií). Odhadovaná doba riešenia 3-4 roky.

- 2) Dátovo podporovaná metodika pre identifikáciu a vyhodnocovanie sociálnej hodnoty, kde by v spolupráci s výskumníkmi, tvorcami politik, odborníkmi a dotknutými komunitami obyvateľstva boli navrhnuté identifikátory s ohľadom na dátovú podporu zberu, spracovania a vyhodnocovania dát ako aj citlivosťou údajov, s odhadovanou dobou riešenia 1,5 roka.
- 3) Vývoj dátovej služby pre čiastočne alebo úplne automatizovanú diagnostiku a vyhodnocovanie sociálnej hodnoty vo variante 3a) s definovaním základných parametrov vyhodnocovania na základe metodiky v projekte 2) a realizáciou opatrení pre navrhovaný zber, spracovanie a vyhodnocovanie dát s dobou riešenia 1,5 roka a vo variante 3b) s integráciou prostredia zo Sociálnej poisťovne a automatizovanou validáciou indikátorov súvisiacich s dátami zo Sociálnej poisťovne (napr. zamestnávanie ŤZP s určitou mierou postihu) v odhadovanej dobe riešenia 2,5 roka. Táto služba si vyžaduje ukončenie 2) avšak v obmedzenom variante je možné spojiť projekty 2 a 3a).
- 4) Vývoj služieb budovania dôvery, kde budú navrhnuté a vyvinuté funkcionality v projektoch 1), 3) a 6) pre overovanie údajov, komplexné reputačné mechanizmy pre všetky zainteresované strany (dodávateľ, riziková a znevýhodnená osoba, obstarávateľ), riešenie konfliktov z porušenia zmluvných podmienok alebo dohodnutých pravidiel, zásady správania sa v danom ekosystéme (Code of Conduct).
- 5) Vývoj metodiky pre pracovnú inklúziu, ktorej cieľom je identifikovanie pravidiel pre mapovanie vhodnosti pracovnej pozície a konkrétneho postihu alebo znevýhodnenia a súvisiacich podporných opatrení v rôznych variantoch objektivity a akceptovateľnosti zúčastnených strán s dobou riešenia 1,5 roka.
- 6) Vývoj služieb pre pracovnú inklúziu pri integrácii výsledku projektu 5) mapujúcich dopyt a ponuku na inkluzívnom pracovnom trhu a s vhodným odporúčacím mechanizmom pre zúčastnené strany s odhadovanou dobou riešenia 1,5 roka.
- 7) Vývoj služieb pre podporu odolnosti a udržateľnosti rodinných financií, kde ideálne v spolupráci s Ministerstvom financií SR, Národnou bankou Slovenska a poskytovateľmi platobných terminálov a zmluvných systémov bude zabezpečené webové a mobilné riešenie pre monitoring správania sa v osobných výdavkoch, analýza príjmov a rizikovej situácie rodín ako aj identifikovaná vhodná podporná služba pre redukciu negatívnych následkov.
- 8) Vývoj služieb pre podporu prístupu k sociálnym službám s aplikáciou AI konverzačného charakteru typu GPT alebo odporúčacieho pravidlového systému s odhadovanou časovou kapacitou 3 roky.
- 9) Vývoj služieb pre digitalizáciu a zlepšenie procesov osobnej asistencie, kde prostredníctvom dátovej služby bude zefektívnené reportovanie a zazmluvňovanie osobných asistentov, ich dôveryhodný výber ako aj identifikovanie dobrovoľníkov transformovateľných na osobnú asistenciu a ich odmeňovanie a motivácia s odhadovanou dobou riešenia 1,5 roka.
- 10) Vývoj služieb pre monitoring a podporu tvorby politik s podporou vyhodnocovania dopytu z realizovaných dátových služieb do jednotného reportovacieho nástroja alebo nástroja pre

modelovanie politík (doba riešenia by závisela na existujúcich riešeniach uvedených projektov).

Samozrejme aj pre tieto služby by bolo potrebné presnejšie identifikovať očakávané kapacity potrebné na realizáciu daných projektov, ktoré by v súčinnosti s Úradom pre verejné obstarávanie boli vhodne definované buď predbežnými trhovými konzultáciami, príp. obstaraním alebo realizovaním jednoduchých návrhov technického riešenia.

Na základe identifikovaných synergií rozvoja digitálnych a dátových technológií a priorít definovaných v oblastiach sociálnej ekonomiky a sociálnych služieb by navrhované opatrenia výrazne zlepšili situáciu na pracovnom inkluzívnom trhu, v oblasti rozvoja sociálneho podnikania, zakomponovania sociálnych kritérií do komerčných aj verejných obstarávaní, v dostupnosti a kvalite niektorých sociálnych služieb ako aj ďalšom rozvoji digitálnych sociálnych inovácií pre zvýšenie kvality života a spokojnosti dotknutých skupín obyvateľstva.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1 Národná digitálna platforma pre sociálnu ekonomiku, prezentácia PDF

Príloha č. 2 Plán mediálnej kampane po ukončení 1. fázy